

การมีถิ่นกำเนิดของประชาชนที่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศสยาม
โดยนายแพทย์พรหมวณิช : ตำราแพทย์แผนโบราณ พิมพ์ครั้งที่ ๒

๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

๑๐๑
๑๐๒
๑๐๓
๑๐๔
๑๐๕
๑๐๖
๑๐๗
๑๐๘
๑๐๙
๑๑๐
๑๑๑
๑๑๒
๑๑๓
๑๑๔
๑๑๕
๑๑๖
๑๑๗
๑๑๘
๑๑๙
๑๒๐
๑๒๑
๑๒๒
๑๒๓
๑๒๔
๑๒๕
๑๒๖
๑๒๗
๑๒๘
๑๒๙
๑๓๐
๑๓๑
๑๓๒
๑๓๓
๑๓๔
๑๓๕
๑๓๖
๑๓๗
๑๓๘
๑๓๙
๑๔๐
๑๔๑
๑๔๒
๑๔๓
๑๔๔
๑๔๕
๑๔๖
๑๔๗
๑๔๘
๑๔๙
๑๕๐

๑๕๑
๑๕๒
๑๕๓
๑๕๔
๑๕๕
๑๕๖
๑๕๗
๑๕๘
๑๕๙
๑๖๐
๑๖๑
๑๖๒
๑๖๓
๑๖๔
๑๖๕
๑๖๖
๑๖๗
๑๖๘
๑๖๙
๑๗๐
๑๗๑
๑๗๒
๑๗๓
๑๗๔
๑๗๕
๑๗๖
๑๗๗
๑๗๘
๑๗๙
๑๘๐
๑๘๑
๑๘๒
๑๘๓
๑๘๔
๑๘๕
๑๘๖
๑๘๗
๑๘๘
๑๘๙
๑๙๐
๑๙๑
๑๙๒
๑๙๓
๑๙๔
๑๙๕
๑๙๖
๑๙๗
๑๙๘
๑๙๙
๒๐๐

๒๐๑
๒๐๒
๒๐๓
๒๐๔
๒๐๕
๒๐๖
๒๐๗
๒๐๘
๒๐๙
๒๑๐
๒๑๑
๒๑๒
๒๑๓
๒๑๔
๒๑๕
๒๑๖
๒๑๗
๒๑๘
๒๑๙
๒๒๐
๒๒๑
๒๒๒
๒๒๓
๒๒๔
๒๒๕
๒๒๖
๒๒๗
๒๒๘
๒๒๙
๒๓๐
๒๓๑
๒๓๒
๒๓๓
๒๓๔
๒๓๕
๒๓๖
๒๓๗
๒๓๘
๒๓๙
๒๔๐
๒๔๑
๒๔๒
๒๔๓
๒๔๔
๒๔๕
๒๔๖
๒๔๗
๒๔๘
๒๔๙
๒๕๐
๒๕๑
๒๕๒
๒๕๓
๒๕๔
๒๕๕
๒๕๖
๒๕๗
๒๕๘
๒๕๙
๒๖๐
๒๖๑
๒๖๒
๒๖๓
๒๖๔
๒๖๕
๒๖๖
๒๖๗
๒๖๘
๒๖๙
๒๗๐
๒๗๑
๒๗๒
๒๗๓
๒๗๔
๒๗๕
๒๗๖
๒๗๗
๒๗๘
๒๗๙
๒๘๐
๒๘๑
๒๘๒
๒๘๓
๒๘๔
๒๘๕
๒๘๖
๒๘๗
๒๘๘
๒๘๙
๒๙๐
๒๙๑
๒๙๒
๒๙๓
๒๙๔
๒๙๕
๒๙๖
๒๙๗
๒๙๘
๒๙๙
๓๐๐

๓๐๑
๓๐๒
๓๐๓
๓๐๔
๓๐๕
๓๐๖
๓๐๗
๓๐๘
๓๐๙
๓๑๐
๓๑๑
๓๑๒
๓๑๓
๓๑๔
๓๑๕
๓๑๖
๓๑๗
๓๑๘
๓๑๙
๓๒๐
๓๒๑
๓๒๒
๓๒๓
๓๒๔
๓๒๕
๓๒๖
๓๒๗
๓๒๘
๓๒๙
๓๓๐
๓๓๑
๓๓๒
๓๓๓
๓๓๔
๓๓๕
๓๓๖
๓๓๗
๓๓๘
๓๓๙
๓๔๐
๓๔๑
๓๔๒
๓๔๓
๓๔๔
๓๔๕
๓๔๖
๓๔๗
๓๔๘
๓๔๙
๓๕๐
๓๕๑
๓๕๒
๓๕๓
๓๕๔
๓๕๕
๓๕๖
๓๕๗
๓๕๘
๓๕๙
๓๖๐
๓๖๑
๓๖๒
๓๖๓
๓๖๔
๓๖๕
๓๖๖
๓๖๗
๓๖๘
๓๖๙
๓๗๐
๓๗๑
๓๗๒
๓๗๓
๓๗๔
๓๗๕
๓๗๖
๓๗๗
๓๗๘
๓๗๙
๓๘๐
๓๘๑
๓๘๒
๓๘๓
๓๘๔
๓๘๕
๓๘๖
๓๘๗
๓๘๘
๓๘๙
๓๙๐
๓๙๑
๓๙๒
๓๙๓
๓๙๔
๓๙๕
๓๙๖
๓๙๗
๓๙๘
๓๙๙
๔๐๐

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	21
2.4 การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	26
2.5 สภาพข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา	31
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	36
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38

	๗
3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง	39
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย	50
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
5.1 สรุปผลการวิจัย	76
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	77
5.3 ข้อเสนอแนะ	84
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	84
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	93
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	95
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	101

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
ศึกษาเฉพาะกรณี : อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

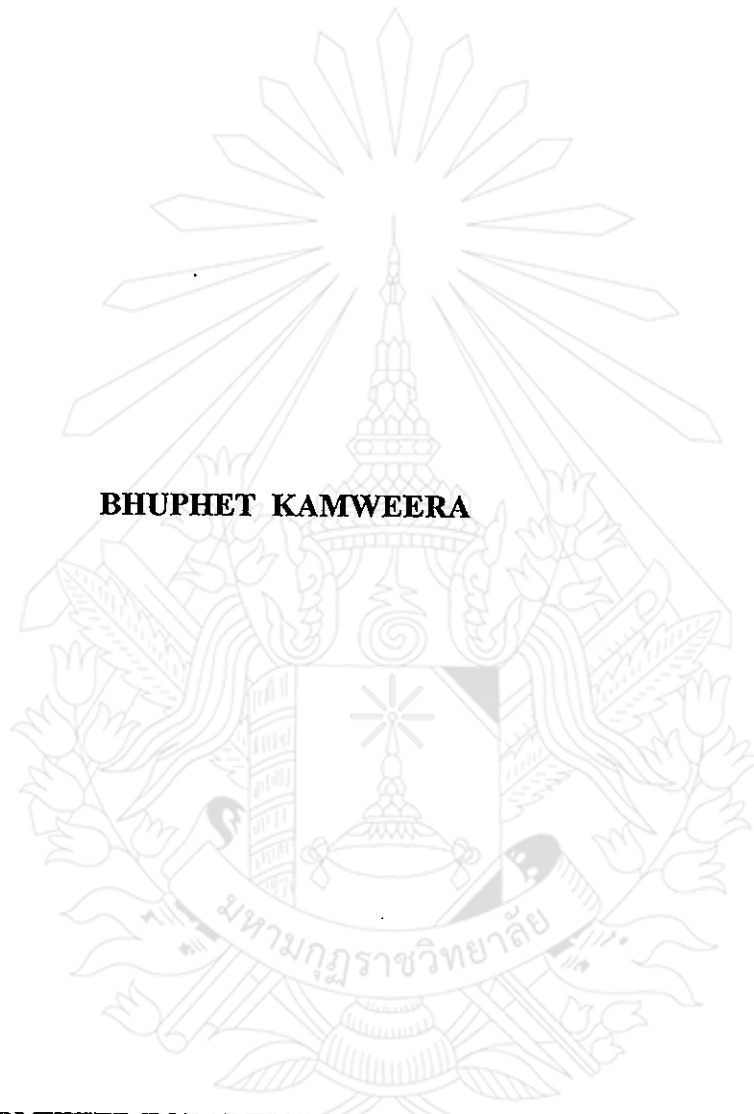
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๒

**PEOPLE'S PARTICIPATION IN SUFFICIENCY ECONOMIC COMMUNITY:
A CASE STUDY OF NONGHIN DISTRICT, LOEI PROVINCE**

BHUPHET KAMWEERA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2552 (2009)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา : ภูเพ็ชร คำวีระ
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.สุรพงษ์ พันชะโก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

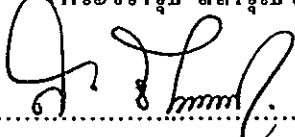
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.สุรพงษ์ พันชะโก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์)

..... กรรมการ
(พระวราวุธ สีลาวัณ (ดร.))

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Participation in Activity Operation of Sufficent Economic
Village : A Case Study of Nonghin District, Loei Province

Student's Name : Bhuphet Kamweera

Department : Government

Advisor : Dr. Surapong Punchago

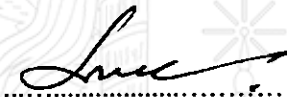
Co-Advisor : Asst. Prof. Dr. Phasakorn Dokchan

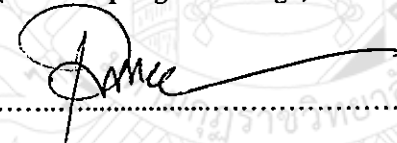
Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

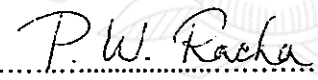

..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

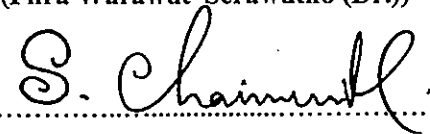
Thematic Committee

..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

..... Advisor
(Dr. Surapong Punchago)

..... Co-Advisor
(Asst. Prof. Dr. Phasakorn Dokchan)

..... Member
(Phra Warawut Serawutho (Dr.))

..... Member
(Asst. (Emeritus) Prof. Dr. Sukit Chaimusik),

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาเฉพาะกรณี : อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา	: ภูพิชร์ คำวีระ
สาขาวิชา	: สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร. สุรพงษ์ พันชะโก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตัวแปรต้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 18,117 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน นำไปหาสัดส่วนประชากรในตำบลเป้าหมาย โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ประชากรส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 59.85 มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 188 คน และการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 65.47

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า

1) การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ

อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเพิ่มรายได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thematic Title : **People's Participation in Sufficiency Economic Community :
A Case Study of Nonghin District, Loei Province**

Student's Name : **Bhuphet Kamweera**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Surapong Puchago**

Co-Advisor : **Asst. Prof. Dr. Phasakorn Dokchan**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (Independent study) were as follows : 1) to study of public participation activities sufficiency economy village Amphoe Nong Hin in Loei province and 2) to compare the participation of the public activities sufficient village economy. By variables from, population used in this research is that people are eligible to vote living in Amphoe Nong Hin, Loei province from all 18,117 people.

The formula used for calculation of a sample size is from Pune Taro (Taro Yamane), there're 391 people for sample that used for finding a population ratio in the district. The statistics used in this analysis are average, percentage and standard deviation values.

The results of research were found as follows: :

Most sample group are female totally 234 people, or approximately 59.85%, 188 persons are 46 years up there're 256 people have a primary education or about 65.47 %.

It's found that the participation of the people to economic activity in sufficient villages is in very high level for both income and for overall.

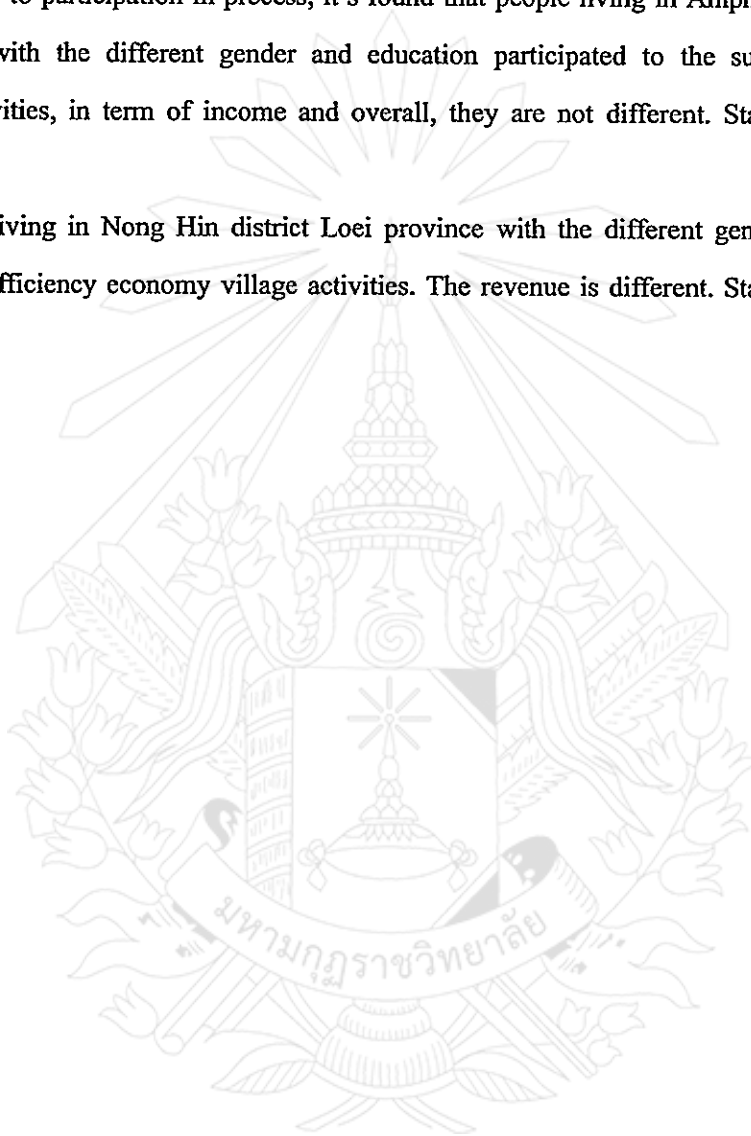
The result of comparison for public participation activities of sufficiency economy village, Amphoe Nong Hin, Loei province that divided by gender, age and education found as followings;

1) In term of income and overall, it's found that the people living in Amphoe Hong Hin, Loei province has many differences such as gender, age and education participated in the sufficiency economy village activities. In term of income and overall are not different.

2) participation in thinking, activity planning and evaluation, the research found that people living in Amphoe Hong Hin, Loei province amany differences such as gender, age and education participated in the sufficiency economy village activities. In term of income and overall, they are not different. Statistically significant as .05.

3) According to participation in precess, it's found that people living in Amphoe Hong Hin, Loei province with the different gender and education participated to the sufficiency economy village activities, in term of income and overall, they are not different. Statistically significant at .05.

The people living in Nong Hin district Loei province with the different gender have participation to the sufficiency economy village activities. The revenue is different. Statistically significant at .05.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์การ และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนสารนิพนธ์นี้ได้ และกรุณาชี้แนะทางในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก และพระวราวุธ สีลาวัณ (ดร.) กรรมการ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจสอบสารนิพนธ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนแล้วเสร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อุทิศแรงกายและแรงใจให้บริการที่ดีเยี่ยมสนับสนุนการทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยการเติมเต็มสิ่งที่ขาดแคลนและคอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ ดร.สุรพงษ์ พันชะโก อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่กรุณาแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา และแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการจัดพิมพ์สารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ทุกท่านที่กล่าวมาได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำองค์ความรู้ ให้บริการ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของสารนิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุดขอขอบคุณพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีทุกประการ

ภูเพ็ชร คำวีระ

	๗
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	103
ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	112
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของ แบบสอบถาม	121
ประวัติผู้วิจัย	125

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	48
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	48
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	49
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	50
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด	51
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม	53
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	55
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	57
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ	59

ตารางที่ 4.10	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 4.12	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามเพศ	61
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามเพศ	61
ตารางที่ 4.14	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามเพศ	62
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามเพศ	62
ตารางที่ 4.16	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามเพศ	63
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ	63

ตารางที่ 4.18	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ	64
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ	64
ตารางที่ 4.20	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ	65
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามอายุ	65
ตารางที่ 4.22	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามอายุ	66
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ	66
ตารางที่ 4.24	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ	67
ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามอายุ	67

- ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามอายุ 68
- ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ 68
- ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ 69
- ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา 69
- ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา 70
- ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามระดับการศึกษา 70
- ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามระดับการศึกษา 71
- ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา 71

- ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา 72
- ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามระดับการศึกษา 72
- ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามระดับการศึกษา 73
- ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา 73
- ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา 74

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และระบบการสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้พฤติกรรมตอบสนองของประชาคมโลกมุ่งขี้อแข่งขันไปสู่อนาคตที่ยาวไกลและรวดเร็ว จำเป็นต้องนำเอาทรัพยากรที่มีค่าทุกด้านมาบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย สนองความต้องการอย่างมหาศาลเกินความจำเป็น เป็นสังคมการบริโภคนิยม มีการแข่งขันสะสมวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ทำให้การพัฒนาภาคเกษตรกรรมอ่อนแอ แรงงานภาคเกษตรกรรมมุ่งเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ผู้ใช้แรงงานขาดความรู้ความสามารถและทักษะปฏิบัติ ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากฝ่ายนายจ้าง สักยภาพการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศมีน้อยกว่าการนำเข้า ทำให้ประเทศไทยต้องขาดดุลการค้ามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่ประเทศไทยอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรที่ล้ำค่า ถ้าหากมีประสิทธิภาพในระบบการบริหารจัดการที่ดี การเสียดุลการค้าของประเทศก็จะน้อยลง โดยเฉพาะในยามที่ประเทศตกอยู่ในภาวะวิกฤตทางสังคม การเมือง การศึกษา และเศรษฐกิจซึ่งเป็นระบบทุนนิยม รัฐบาลนำงบประมาณมากระตุ้นเศรษฐกิจจากหลุม สร้างหนี้ทั้งในและนอกระบบให้กับครัวเรือน ส่งเสริมการใช้จ่ายที่สร้างนิสัยฟุ่มเฟือย สนองความต้องการในการบริโภคจนมีหนี้สินมากมาย และในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนิสัยการบริโภคของคนไทยยุคใหม่ขาดการออมและการประหยัด ทุกฝ่ายแข่งขันกันจับจ่ายใช้สอยตามกระแสสื่อเพื่อสนองความต้องการด้านบริโภคเป็นหลักจนขาดสติยังคิดซึ้งใจ จากสภาพปัญหาดังกล่าวสร้างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตระดับครอบครัว ส่งผลให้ในขณะนี้ความวิกฤตเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง¹

ด้วยพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงค้นคิดแนวทางพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความรับผิดชอบตามวิถีไทยและความเป็นไทย ซึ่งเป็นแนวความคิดที่สามารถช่วยบรรเทา แก้ไข และสร้างโอกาสให้กับคนไทยได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวข้างต้น แนวคิดนี้ก็คือ “แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ชี้ให้ประชาชนดำเนิน

¹สมจิตร อุดม, ประสิทธิภาพการบริหารระบบเศรษฐกิจพอเพียง, (สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2549), หน้า 93.

ชีวิตโดยยึดทางสายกลาง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมดุล รู้จักประมาณอย่างมีเหตุมีผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และความเป็นอยู่ที่ดีมีสุขของคนไทย สร้างสังคมให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี การพัฒนามีแนวทางปฏิบัติ คือ

1) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ให้คนไทยทุกคนมีความสุข รู้จักพึงตนเอง ก้าวทันสังคมโลก รักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับการมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

2) เป็นแผนบูรณาการแบบองค์รวม ผสมผสานการศึกษา ศิลปะ ศาสนา วัฒนธรรมและธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสมดุล พึ่งพาอาศัย ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญที่สุด

3) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4) พัฒนาสังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพ เกิดสังคมคุณภาพ ที่มีความเที่ยงธรรม มั่นคง โปร่งใส ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ เกิดสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ที่ทุกคนทุกส่วนในสังคมมีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ และสุดท้ายเกิดสังคมแห่งความสมานฉันท์ มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แนวคิดและการปฏิบัติสามารถส่งเสริมคุณค่าความเป็นไทยให้มีจิตสำนึกในความเป็นคนไทย และนำวิชาการสมัยใหม่มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาไทย วิถีไทย เสริมสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรรู้คุณค่า คุณประโยชน์ของพื้นดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ ดินฟ้าอากาศ ธรรมชาติที่ดั่งาม มุ่งสร้างงานภาคการเกษตร เร่งผลิตผลิตพืชผลทางการเกษตรให้เพียงพอ มีกินมีใช้ เหลือจำหน่าย พึ่งพาตนเองอย่างฉลาด ภาควิชาในคุณค่าของตนเอง เชื่อว่าถ้าหากคนไทยตระหนักและนำหลักการ “การบริหารระบบเศรษฐกิจพอเพียง” มาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง สามารถสร้างเศรษฐกิจไทยให้มีความเข้มแข็งยั่งยืน สามารถลดหนี้สินครัวเรือนและบุคคล ประชาชนพึ่งตนเองเพิ่มศักยภาพในการออม สร้างคุณค่าทางสังคมตามแนวทางพระราชดำริของล้นเกล้าที่ทรงห่วงใยพสกนิกร รัฐบาลส่งเสริมพัฒนาสถาบันหลักทางสังคมจะมีความมั่นคงเข้มแข็ง เกิดความสงบสุข เกิดการเรียนรู้ในตนเอง การรู้จักตนเองช่วยเหลือสังคม ประเทศชาติก็จะเจริญมั่นคงในที่สุด

ภายใต้การนำของ ฯพณฯ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวาระแห่งชาติในปี 2550 โดยยึดหลักความโปร่งใส เป็นธรรม ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีมาตรการดำเนินการ 3 ประการ คือ ลดรายจ่าย

เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส กระทรวงมหาดไทยได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้การขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหาความยากจนและความอยู่ดีมีสุขของประชาชนทุกภาคส่วน ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านอย่างแท้จริง เกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในปี พ.ศ. 2548 แต่การดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามมาตรฐานการประเมินของกรมการพัฒนาชุมชน เนื่องจากประชาชนบางส่วนยังขาดความสนใจ และขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจะประสบผลสำเร็จ ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุขได้นั้น สิ่งสำคัญคือการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน จึงสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือของชุมชนในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตัวแปรต้น

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 3 ตำบล จำนวนทั้งสิ้น 18,117 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

1.5.2 สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษา มาเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนา วางแผนปรับปรุงแก้ไข และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

การมีส่วนร่วมในการคิด หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้ ของการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานหลังจาก ได้ดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อค้นหาข้อดี ข้อบกพร่องและหนทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง คือ อยู่ด้วยความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ รู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี สุขภาพดี มีงานทำและมีรายได้ ครอบครัวและชุมชนมีความสามัคคีอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หมู่บ้านที่นำเอาแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาดำเนินการเพื่อให้เกิดการดำเนินชีวิตให้มีความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

การดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของครอบครัว และชุมชน ดังนี้ ครัวเรือนทำสวนครัว ครัวเรือนปลอดอบายมุข ครัวเรือนมีอาชีพเสริม ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ครัวเรือนมีการออมทรัพย์ ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์ ชุมชนมีการสืบทอด และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครัวเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ชุมชนใช้วิถีชีวิตอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น เป็นหมู่บ้านหน้าอู่ ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา และชุมชน “รู้จักสามัคคี”

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) อายุระหว่าง 18 – 25 ปี 2) อายุระหว่าง 26 – 35 ปี 3) อายุระหว่าง 36 – 45 ปี 4) อายุ 46 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับ
สารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) ระดับการศึกษาประถมศึกษา 2) ระดับการศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น 3) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 4) ระดับการศึกษาปริญญาตรี
5) ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย ได้ทำการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแยกออกเป็นประเด็นดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.4 การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.5 สภาพข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยอาจส่งผลให้งานที่ทำสำเร็จหรือล้มเหลวต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ได้ ซึ่งได้มีสถาบันวิชาการ นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องและตรงกัน ได้มีผู้รู้ได้ให้ความหมาย ดังนี้

พัชรี สิโรตส ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะและแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยเน้นการสื่อสารสองทางทั้งสองทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ใช่การทำครั้งเดียวจบและควรเกิดขึ้นตลอดโครงการ

2) เป้าหมายของการมีส่วนร่วมไม่ใช่เพียงการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามกฎหมายหรือการทำให้ไม่มีความขัดแย้งหากแต่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและเป็นวิธีการเพื่อทำให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับของประชาชน¹

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ เกิดจากแนวความคิดสำคัญ 3 ประการ คือ

1) ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน

2) ความเคือคร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน

3) การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงร่วมกลุ่ม หรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น²

จารึก วัฒนสิทธิ์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการอยู่ร่วมในสังคม และพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดง มีทั้งโดยเปิดเผยและไม่เปิดเผย โดยลักษณะการกระทำอย่างมีเหตุผลในตัวเอง และจะเลือกตัดสินใจในวิธีการที่ตนเองคิดว่าเหมาะสม ทั้งนี้อาจจะต้องยึดอยู่กับค่านิยม (Value) ประเพณี (Traditional) และในทางกลับกันมนุษย์ก็จะกระทำการที่ไม่คำนึงถึงเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้นนอกจากตนเอง³

พิชัยยุทธ สิงห์สหาย ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมการบริหารและจัดการ ติดตามตรวจสอบ โครงการ ในด้าน

¹พัชรี ติโรรส, ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), หน้า 2-4.

²นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, กลวิธีแนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 182-187.

³จารึก วัฒนสิทธิ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริศึกษากรณีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2541, หน้า 10.

การพัฒนาการมีส่วนร่วมโดยการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน และติดตามตรวจสอบร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกัน อันจะก่อให้เกิดการริเริ่ม คิดค้น พัฒนาในด้านต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้⁴

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงที่ว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง⁵

ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินการงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้ความชำนาญ ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนการติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงออกซึ่งวิธีแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และ

⁴พิชัยยุทธ สิงห์สหาย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีกิ่งอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2546, หน้า 12.

⁵ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, รูปแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ฝึกและอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531), หน้า 26.

องค์กร อาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน⁶

สุจินต์ ดาววีระกุล ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง และมีส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังที่ปรารถนา⁷

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ให้ความหมายและหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ และสร้างโอกาสให้กับประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กร อาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยมีส่วนร่วมในลักษณะต่อไปนี้

- 1) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงลดจนความต้องการของชุมชน
- 2) ร่วมศึกษาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหายของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
- 3) ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
- 4) ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
- 5) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหาร

⁶ร.ต.อ. อัครบุตร อัครสุขบุตร, “การมีส่วนร่วมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2548, หน้า 20.

⁷สุจินต์ ดาววีระกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่นระดับจังหวัด ของจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2527, หน้า 18.

- 6) ร่วมกันลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
- 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
- 8) ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป⁸

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ ให้ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตน ในการจัดการและควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี ในฐานะสมาชิกสังคม โดยในการมีส่วนร่วมนั้นประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง⁹

นิสากกร วินิจฉัยภาค กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้ความชำนาญร่วมของการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง¹⁰

จากความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมการบริหารและการจัดการเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วม โดยการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน ประเมินผลร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกัน อันจะก่อให้เกิดการริเริ่ม คิดค้น เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

⁸ไพรัตน์ เตชะรินทร์, เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตรภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531), หน้า 6-7.

⁹ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527), หน้า 1-5.

¹⁰นิสากกร วินิจฉัยภาค, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตร”, วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2530, หน้า 20.

2.1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจว่าจะศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

กรรณิกา ชมดี ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 แบบ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมประชุม (attendance at meeting)
- 2) การมีส่วนร่วมออกเงิน (financial contribution)
- 3) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (membership on committees)
- 4) การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (position of leadership)
- 5) การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (interviewer)
- 6) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (solicitor)
- 7) การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (customers)
- 8) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้สร้าง (entrepreneurs)
- 9) การมีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (employee)
- 10) การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (material contribution)¹¹

เผด็จ ขำเพ็ญ จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1) รูปแบบที่เน้นความสำคัญเชิงกระบวนการ กล่าวคือ รูปแบบที่มีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน การแบ่งปันผลประโยชน์ และการประเมินผล

2) รูปแบบที่ให้ความสำคัญเชิงลักษณะความสัมพันธ์ กล่าวคือ รูปแบบที่เกิดจากความสมัครใจ การชักจูง หรือเกิดจากการบังคับ ซึ่งอาจเป็นแบบในรูปมีตัวแทน หรือ ไม่มีตัวแทน ก็ได้¹²

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ ได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนจากน้อยไปหามาก ดังนี้

- 1) ถูกบังคับ ประชาชนที่เข้าร่วมในโครงการเพราะถูกบังคับ โดยไม่มีทางเลือกเลย

¹¹กรรณิกา ชมดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2524, หน้า 13.

¹²เผด็จ ขำเพ็ญ, “การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2543, หน้า 18.

2) ถูกล่อ ประชาชนจะถูกล่อใจด้วยผลประโยชน์ในรูปของค่าจ้างแรงงานหรือความสะดวกสบายบางอย่าง แต่เบื้องหลังจริง ๆ แล้วเป็นการหาเสียงของนักการเมือง ผู้หยิบยื่น โครงการมาหลอกล่อเท่านั้น

3) ถูกชักชวน การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ส่วนมากเป็น โครงการที่ทางราชการคิดขึ้นเองเรียบร้อยแล้ว แล้วพยายามชักชวนประชาชนให้ร่วมมือทุกรูปแบบ โดยอาศัยระบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ว่าเป็นโครงการที่ดี ขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือ

4) สัมภาษณ์แล้ววางแผนให้ ในลักษณะนี้ผู้ที่วางโครงการจะสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนด้วยการเรียกประชุม สอบถาม สัมภาษณ์ แต่ตัดสินใจว่าปัญหาของชาวบ้านคืออะไร ควรแก้ไขด้วยวิธีใด จะวางแผนอย่างไร ยังเป็นเรื่องของทางการ

5) มีโอกาสเสนอความเห็น ประชาชนเริ่มเข้าไปมีส่วนร่วมเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับการวางโครงการและการดำเนินการตามโครงการ แต่การตัดสินใจยังคงเป็นส่วนราชการอยู่

6) มีโอกาสเสนอโครงการ ระดับนี้ทางราชการกับประชาชนจะมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ประชาชนจะมีโอกาสตัดสินใจว่าปัญหาของตนคืออะไร จะแก้ไขได้อย่างไร วิธีใดดีที่สุด จนกระทั่งมีสิทธิเสนอโครงการและเข้าร่วมปฏิบัติด้วย

7) มีโอกาสตัดสินใจ ประชาชนจะเป็นหลักสำคัญของการตัดสินใจในทุกเรื่อง ตั้งแต่วางแผน ปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลโครงการ¹³

อนงค์ พัฒนจักร ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 3 รูปแบบ คือ

1) การมีส่วนร่วมแข็งขัน (Active) หมายถึง การเข้าร่วมตั้งแต่การเริ่มและการติดตามในกระบวนการ การกำหนดความต้องการแผนงาน ตลอดจนการเข้าร่วมในกิจกรรมการดำเนินงาน และความสนใจในผลงานการพัฒนา

2) การมีส่วนร่วมแบบไม่แข็งขัน (Passive) หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยไม่ให้ความสำคัญของการกำหนดแผนงานและนโยบาย ตลอดจนไม่ให้ความสนใจในผลการดำเนินงาน

¹³ไพรัตน์ เตชะรินทร์, เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ภาคปฏิบัติ, อ่างแล้ว, หน้า 50-60.

3) การมีส่วนร่วมแบบเฉื่อยชา (Inert) หมายถึง การเข้าร่วมโดยการถูกชักจูง จำยอม หรือ ถูกบังคับบัญชา โดยสภาพแวดล้อม บุคคล ซึ่งการเข้ามีส่วนร่วมประเภทนี้จะแปรเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป¹⁴

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

เจมส์คัลลี่ ปิ่นทอง ได้แบ่ง “ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชุมชนเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชาวบ้านไม่สามารถเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาคด้วยตนเอง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ จะตามมา ก็ไร้ประโยชน์และในอีกแง่หนึ่ง ประชาชนเป็นผู้อยู่กับปัญหาย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาดีที่สุด

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ หากประชาชน ไม่ได้เข้าร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ประชาชนก็ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เองโดยไม่มีผู้ช่วย

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ต่างๆ ตามความสามารถของประชาชนแต่ละคน โดยที่ใครมีทุนก็สามารถช่วยเหลือด้านเงินทุน หากใครไม่มีเงินทุนก็สามารถช่วยในด้านแรงงาน

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานเป็นขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นหากประชาชนมีส่วนร่วม ก็คือ จะทราบข้อดีข้อเสียของการดำเนินงานของตนเองได้¹⁵

Ramos และ Fletcher ได้กล่าวถึงมิติของการมีส่วนร่วมว่ามี 3 ส่วนคือ

1) รูปแบบของการมีส่วนร่วม เช่น การตัดสินใจ การดำเนินการ การใช้ประโยชน์และการ ประเมินผล

2) วิธีทางการมีส่วนร่วม เช่น ความสมัครใจ การบังคับ ระยะเวลา ขนาดและระดับการให้ ได้รับอำนาจ

¹⁴ อนงค์ พัฒนจักร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยม่วง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2535, หน้า 13-18.

¹⁵ เจมส์คัลลี่ ปิ่นทอง, การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539), หน้า 11-13.

3) บุคคลที่มีส่วนร่วม เช่น ผู้นำชุมชน ผู้อาศัย ข้าราชการ หรือนักการเมือง นักวิชาการ ชาวต่างประเทศ¹⁶

ชูสวัสดิ์ จันทรโรจน์กิจ ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่มและวางแผน
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์¹⁷

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานงานขอความร่วมมือ
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ทางด้านส่วนบุคคล
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล¹⁸

จากลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น สามารถนำมาอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอหนองหินได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจะแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและความสมัครใจของประชาชน โดยประชาชนบางรายอาจเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนหรือทุกกิจกรรม หรือบางรายอาจเข้าร่วมในบางขั้นตอนหรือบางกิจกรรม

¹⁶สมจิตร เสาะสมบุรณ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะ อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์นโยบายสาธารณะมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2548, หน้า 11.

¹⁷ชูสวัสดิ์ จันทรโรจน์กิจ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง”, วิทยานิพนธ์พัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2541, หน้า 23.

¹⁸ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, รูปแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ฝึกและอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531), หน้า 21-25.

จากแนวความคิดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นหัวข้อของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้จัดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการคิด
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2.1 ความหมายและแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้ก่อตัวขึ้นท่ามกลางสภาพปัญหาของการพัฒนาแนวความคิดเดิม ที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาของการพัฒนาที่ไม่สมดุลและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ โดยการยอมรับว่า การจะดำรงภาวะความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมนั้น จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์เพื่อให้เป็นแกนกลางและเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาด้วย เนื่องจากประชาชนจะยอมรับกิจกรรมใดนั้นจะต้องมีแรงจูงใจว่าจะได้รับผลการพัฒนาอย่างเป็นธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาในยุคที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาที่เน้นหนักในด้านเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อผลประโยชน์ทางการผลิต ทางธุรกิจ และเพื่อสนองตอบความต้องการของมนุษย์จนเกินขอบเขต ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาที่ผ่านมายังได้ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ เช่น มลพิษทางน้ำ ทางอากาศ ทางเสียง ทางดิน ทางอุณหภูมิ และปัญหาสารพิษตกค้างในอาหาร ยิ่งพัฒนาสิ่งแวดล้อมยิ่งถูกทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติยิ่งเสื่อมโทรม ทำให้คุณภาพชีวิตและสุขอนามัยของประชาชนเสื่อมทรามลง โรคภัยไข้เจ็บมีมากขึ้น ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะอาหารลดลง มีภัยธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอุทกภัยและวาตภัย

การพัฒนาในยุคที่ผ่านมาจึงเป็นการพัฒนาที่ไม่ถูกต้อง หากไม่ดำเนินการแก้ไขมนุษย์อาจจะต้องประสบความพินาศ และไม่อาจดำรงชีวิตอยู่ได้ จึงมีขบวนการเคลื่อนไหวสังคมแนวใหม่คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาและความเสียหายที่เกิดขึ้น

จากการพัฒนาในยุคที่ผ่านมา และเพื่อพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตสำหรับมวลมนุษยชาติ และอนุชนในอนาคตสืบไป

แนวคิดของการพัฒนาจึงเป็นแนวคิดที่สนองความต้องการของมนุษย์ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ธรรมชาติ มีลักษณะการพัฒนานี้เป็นบูรณาการ (integrate) คือ ทำให้เกิดองค์รวม (holistic) และมีคุณภาพ (balance) ซึ่งแต่ละอย่างจะเป็นระบบในตัวของมันเอง

การพัฒนามนุษย์และเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน มีดังนี้

1) การพัฒนาคนเต็มทั้งระบบ ในระบบการพัฒนาคนจะต้องพัฒนาพร้อมกันทั้ง 3 ด้าน คือ

(1) พฤติกรรม โดยมีพฤติกรรมดังนี้ พฤติกรรมทั่วไปให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเคยชินการสนองความต้องการ โดยใช้แบบอย่างที่ดีมีวินัยตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรม และ พฤติกรรมในการทำมาหาเลี้ยงชีพ อาชีพที่สุจริตไม่ทำลายผู้อื่น ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ช่วยสร้างสรรค์เกื้อกูลสังคม

(2) จิตใจ จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม สภาพจิตใจ ที่พอใจมีความสุขก็ย่อมทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคง โดยสภาพจิตใจที่พอเหมาะย่อมส่งเสริมการเกิดปัญญาในการทำงานให้ได้ผล และควรปลูกฝังจิตใจในด้านดังต่อไปนี้ จิตใจที่รู้จักเสียสละ เห็นใจเพื่อนมนุษย์ สนใจในสุขทุกข์ของผู้อื่นเพื่อถ่วงดุลจิตที่คิดเห็นแก่ตัว จิตใจที่รู้สึ้น โดยอย่างถูกต้อง โดยให้รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ จิตใจที่ไม่ยึดติดกับวัตถุมากจนเกินไป รู้จักมีความสุขกับอิสรภาพของชีวิต โดยไม่ต้องขึ้นกับวัตถุสิ่งเสพติดต่าง ๆ จิตใจที่รักการงาน โดยมีอุดมคติ ค่านิยมที่ดีงาม รู้จักสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายแห่งชีวิต

2) การพัฒนาที่ยั่งยืน ในระบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์รวมทั้ง 4 จะต้องดำเนินไปด้วยกันอย่างดี ซึ่งมีดังนี้

(1) มนุษย์ ในฐานะเป็นมนุษย์ควรให้การศึกษ พัฒนา ขระดับการศึกษา จัดสรรปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อให้มีชีวิตที่ดีงาม และสมบูรณ์ เพื่อช่วยเหลือองค์รวมใหญ่ ให้บรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ในฐานะทรัพยากรมนุษย์จะต้องพัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะด้านสุขภาพ ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ค่านิยม พร้อมทั้งจะเป็นกำลังในการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

(2) สังคม ในระบบเศรษฐกิจ การเมือง การบริหาร จะต้องประสานเป็นหนึ่งเดียวบนฐานแห่งความรู้ในความจริงแห่งกฎธรรมชาติเดียวกัน โดยจะเกื้อหนุนให้มนุษย์สามารถพัฒนาเข้าถึงชีวิต อันดีงาม พบความสุขจากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจากการเห็นประโยชน์ของสังคมเป็นใหญ่

(3) ธรรมชาติ ต้องเป็นที่พัฒนาชีวิตของมนุษย์เพื่อให้บรรลุความสมบูรณ์แห่งจิตใจ และปัญญา

(4) เทคโนโลยี ต้องมีการเร่งรัดปรับปรุงการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ไข ปัญหาและช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยตรงและให้เกื้อหนุนให้มนุษย์สามารถพัฒนาเข้าถึง ชีวิตอันดีงามพบความสุขจากการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและจากการเห็นประโยชน์ของสังคมเป็น หลักใหญ่เพื่อให้นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน¹⁹

สถาบันนวัตกรรมวชิราจันท์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง “การตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่มีผลกระทบ ในทางลบต่อความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต”²⁰

เกื้อ วงษ์บุญสิน ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึง การทำให้คุณภาพ ของชีวิตมนุษย์ดีขึ้นภายในระบบนิเวศวิทยาที่สามารถจะรองรับการดำเนินชีวิตได้ต่อไปในลักษณะ ดังกล่าว “เศรษฐกิจแบบยั่งยืน (Sustainable economy) จะต้องเป็นเศรษฐกิจที่ธำรงรักษาแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติด้วยการปรับตัวและโดยอาศัยการยกระดับความรู้ปรับปรุงองค์กร ตลอดจน ปรับประสิทธิภาพของเทคนิคและชาวปัญญา”²¹

โกมล ขอบชื่นชม ได้อธิบายว่า การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนต้องให้ความสำคัญกับบทบาท ของชุมชนให้มากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการที่ประชาชน ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการวางแผน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการติดตามประเมินผล และรับผลประโยชน์ และผลกระทบจากการพัฒนาทุกขั้นตอน โดยมีการทำงานในลักษณะที่เป็นองค์รวมและมี พัฒนาการอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง²²

รักกิจ ศรีสิทธิ์ สรุปว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนว ร่วมระหว่างคน ชุมชน กลุ่มผลประโยชน์ องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน และหน่วยงานราชการ

¹⁹พระธรรมปิฎก, พระพุทธศาสนาพัฒนาคนแลสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 4-5.

²⁰<http://www.surajet.com>, 20 May 2009.

²¹เกื้อ วงษ์บุญสิน, ประชากรกับการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 27

²²โกมล ขอบชื่นชม, “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบล ต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาสาธารณสุขในระดับท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2541, หน้า 18.

โดยทุกฝ่ายจะทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและโครงการ ตลอดจนร่วมดำเนินการและติดตามดำเนินผล โดยการพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วย

1) ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่จะสนับสนุนความคิดริเริ่มของประชาชนที่จะพัฒนาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2) แนวทางการเมืองที่จะนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการตัดสินใจและการใช้อำนาจ

3) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจที่นำต้นทุนที่แท้จริงของการนำทรัพยากรที่เกิดทดแทนได้และยั่งยืนมาใช้ประโยชน์เข้ามาพิจารณาเป็นต้นทุนด้วย และให้มีการกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

4) เคารพในสิทธิของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการต่าง ๆ²³

Ajuntament de Calvia ได้อธิบายว่าการพัฒนาแบบยั่งยืนเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สร้างความหลากหลายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและส่งเสริมคุณค่าดั้งเดิม (Traditional Values) ของท้องถิ่น

2) การพัฒนาด้านสังคม พัฒนาเครือข่ายชุมชน ผสมผสานวัฒนธรรม และฝึกอบรม และพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

3) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ ลดขยะมูลฝอย และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ²⁴

Fraser Basin Council ได้อธิบายว่าการพัฒนาแบบยั่งยืนว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และชุมชน โดยให้หลักในการจัดการความยั่งยืนไว้ 12 ข้อ ดังนี้

1) การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Mutual Dependent) มนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ และต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงควรสนับสนุนให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

²³รศ. ศรีสวัสดิ์, การพัฒนาที่ยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2541), หน้า 30.

²⁴วิภากรังค์ แสนไชย, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาธนาคารขยะชุมชนวัดกลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2544, หน้า 23.

- 2) ความรับผิดชอบ (Accountability) สมาชิกชุมชนแต่ละคนต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของชุมชนที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
- 3) ความเสมอภาค (Equity) สมาชิกทุกคนในชุมชนจะต้องได้รับโอกาสในการตอบสนองทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เท่าเทียมกัน
- 4) การบูรณาการ (Integration) การประสานความสัมพันธ์ระหว่างสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมให้มีความสอดคล้องกัน
- 5) การปรับตัว (Adaptability) แผนและกิจกรรมต้องสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) การประสานงานและความร่วมมือ (Coordination and Cooperation) ภาครัฐและภาคเอกชนต้องประสานงานและร่วมมือกัน
- 7) การตัดสินใจแบบเปิด (Open Decision Making) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นส่วนที่สำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งต้องอาศัยความพร้อมและความถูกต้องของข้อมูลที่มีอยู่
- 8) การพึงระวัง (Caution) เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ควรพิจารณาคำเตือน ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตต่าง ๆ อย่างรอบคอบ
- 9) การจัดการความไม่แน่นอน (Management Uncertainty) การตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อความยั่งยืนควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความแน่นอน
- 10) การรับรู้ (Recognition) สมาชิกในชุมชนควรจะได้รับรู้สิทธิและหน้าที่อันเกิดจากการตัดสินใจของชุมชนในทุกด้าน
- 11) สิทธิของชุมชนในท้องถิ่น (Right) คนในชุมชนควรได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน
- 12) การเปลี่ยนแปลงต้องใช้เวลา (Transition Takes Time) การพัฒนาแบบยั่งยืนเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้ การปรับตัว และการสื่อสารข้อมูลสองทางเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน²⁵

จากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนข้างต้น นำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอหนองหิน ที่เน้นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21-22.

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กันดังนี้

(1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

(3) แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

กล่าวโดยสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ บนพื้นฐานของทางสายกลาง และเป็นการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยประกอบไปด้วยความ

พอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

2.3.2 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเวศ วะสี อธิบายว่า เศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้หมายถึงไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ผลิต ไม่ส่งออก ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค แต่หมายถึงการที่มนุษย์เรามีความพอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ

- 1) พอเพียงสำหรับทุกคนทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
- 2) จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรต่อผู้อื่นได้ คนที่ไม่พอ จะรักคนอื่นไม่เป็นและทำลายมาก
- 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง ได้แก่ การรู้จักที่จะอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการยังชีพ และทำมาหากินในชีวิตประจำวัน เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น
- 4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง คือ การที่ชุมชนสามารถรวมตัวกัน มีความสามัคคีต่อกัน เพื่อการสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง รวมตัวกันเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้ชีวิตมีความสุขมีคุณภาพที่ดี
- 5) ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกัน และสามารถปรับตัวต่อสภาวะการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง
- 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง คือ การที่กลุ่มชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและรากฐานวัฒนธรรมของตน ซึ่งการดำเนินชีวิตภายใต้รูปแบบของการมีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับคนนั้น จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใดๆ ที่ร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตน เนื่องจากสิ่งเหล่านั้นล้วนแต่เอื้อประโยชน์ต่อครองชีวิตของตนทั้งสิ้น
- 7) ความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่รูบวาบ เดี่ยวจน เดี่ยวรวย ซึ่งเมื่อทุกอย่างเกิดความพอเพียงก็จะเกิดความสมดุล คือ ความปกติและยั่งยืน ซึ่งอาจเรียกชื่ออื่นๆ ได้ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล หรือเศรษฐกิจบูรณาการ เป็นต้น²⁶

²⁶ประเวศ วะสี, สักดิ์แห่งความเป็นคน สักยภาพแห่งความสร้างสรรค์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2540), หน้า 4-6.

อดิพันธ์ พรหมพันธุ์ใจ สรุปว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด²⁷

วิทยา อธิปอนันต์ ได้สรุปความหมายไว้ว่า ตามกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เป้าหมายหรือปรัชญาการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณตน ทางสายกลาง มีความพอเพียงและพอดี โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน สิ่งสำคัญต้องรู้จักพึ่งพาตนเองและทรัพยากรที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ก่อนจะไปพึ่งพาคนอื่นหรือไปจ้องภายนอก หรือหมายถึง การที่อุ้มชูตนเองได้ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง ครอบครัว และชุมชน²⁸

อภิชัย พันธเสน กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี²⁹

²⁷อดิพันธ์ พรหมพันธุ์ใจ, “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนเพื่อการจัดการทุนประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”, วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2550, หน้า 12.

²⁸วิทยา อธิปอนันต์, เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง, (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร, 2542), หน้า 47.

²⁹อภิชัย พันธเสน, สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549), หน้า 57.

สุเมธ ตันติเวชกุล กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง (Relative Self Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป³⁰

จุง ดิบประโคน กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความพอเพียง ทุกอย่างมีความสมดุล คือ การฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจชุมชนพื้นฐานของท้องถิ่น และขยายวงกว้างออกไปถึงระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาชีวิตที่จุดแรกเริ่มของปัจจัยทั้งหมด คือ เป็นการพัฒนาที่ตัวบุคคลก่อน ซึ่งจะเป็นการขยายไปสู่วงกว้าง คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศได้³¹

ณรงค์ โชควัฒนา กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยไม่มองเฉพาะเศรษฐกิจอย่างเดียว ต้องมองสังคม และสิ่งแวดล้อมพร้อมๆ ไปด้วยกับการพัฒนา โดยการพัฒนา ต้องมองรอบด้าน เรียกว่า บูรณาการและพึ่งตนเอง พึ่งเงินออม สติปัญญาและการตลาด โดยอาศัยปัจจัยในการพัฒนา คือ คนและเป้าหมายของคน ก็คือ อยู่ดี กินดี มีสุขทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดี³²

จากความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้นสรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง คือ อยู่ด้วยความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ รู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี สุขภาพดี มีงานทำและมีรายได้ ครอบครัวและชุมชนมีความสามัคคีอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

³⁰สุเมธ ตันติเวชกุล, “เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ”, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, (9 กันยายน 2543) : 11.

³¹จุง ดิบประโคน, “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน : กรณีศึกษา กลุ่มสตรีสหกรณ์เกษตรคลองหลวง (คลองสอง) ตำบลคลองสอง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2546, หน้า 9.

³²ณรงค์ โชควัฒนา, เศรษฐกิจชุมชนทางเลือกเพื่อทางรอดของสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2542), หน้า 16-17.

2.3.3 หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1) แนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบไปด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

4) เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5) แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี³³

³³ กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง, เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548), หน้า 13-16.

6) 2.3.4 หลักการพึ่งตนเอง

หลักการพึ่งตนเอง ยึดหลักสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ

- 1) ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติ โดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอมเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- 2) ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่ง เป็นอิสระ
- 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน
- 4) ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี คงต้องแยกแยะพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง
- 5) ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีการลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ประชาชนยึด วิถีไทย ในการดำรงชีวิต คือ อยู่แต่พอดี ไม่ฟุ้งเฟ้ออย่างไร้ประโยชน์ ไม่ยึดติดกับวัตถุ อยู่กินตามฐานะ รู้รักสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา รวมถึงพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

2.4 การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน ประชาชน ให้มีวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงและอยู่ดีมีสุข ด้วยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาในการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

การพัฒนาชนบทโดยนำแนวการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาใช้เพื่อเป็นต้นแบบหรือแนวทางให้กับหน่วยงาน หมู่บ้านหรือชุมชน ประชาชน นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในพื้นที่ ด้วยการประสานพลังระหว่างภาคีการพัฒนาในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ ปรชาชนชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน เอกชน สถาบันการศึกษาและ

ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเกิดด้วยแนวคิดการบูรณาการในด้านต่างๆ นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้

การดำเนินการจัดเป็น 4 ชั้น ประกอบด้วย

ชั้นที่ 1 การประเมินและการแยกประเภทหมู่บ้านหรือชุมชน

1) การพัฒนาหมู่บ้านจะดำเนินในหมู่บ้านตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ใช้ฐานข้อมูลกรมการปกครอง พ.ศ. 2549 จำนวน 74,435 หมู่บ้าน ตามสภาพภูมิสังคมของแต่ละหมู่บ้าน โดยการประสานพลังการพัฒนาจากภายในชุมชน (Outside-in) โดยกระบวนการแผนชุมชน และพลังการส่งเสริม สนับสนุน ของหน่วยงานจากภายนอก ในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตของชุมชน

2) ส่งเสริมหมู่บ้านหรือชุมชน ให้มีวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักการการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเพื่อตนเอง ตามแนวคิดประชาชนเป็นศูนย์กลางด้วยการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง โดยมีเป้าหมายการพัฒนา ตามเกณฑ์ประเมิน 6 ด้าน 12 ตัวชี้วัด โดยมีพัฒนากร อาสาสมัคร ผู้นำชุมชน ร่วมเป็นชุดปฏิบัติการขับเคลื่อน ร่วมกับภาคีการพัฒนา ทำให้มีหมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด ในปี พ.ศ. 2551 แล้ว 58,537 หมู่บ้าน

3) ส่งเสริมหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ ในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเกณฑ์ 6 ด้าน 12 ตัวชี้วัดแล้ว ให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มความสามารถของครอบครัวที่ดำเนินการให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กำหนดเป็นจุดเรียนรู้ในหมู่บ้าน และทำให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยการมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมให้การเรียนรู้ร่วมกันของคนในหมู่บ้านหรือชุมชน และให้การเรียนรู้แก่ผู้สนใจจากภายนอกชุมชนซึ่งได้ดำเนินการส่งเสริมให้หมู่บ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 11,430 หมู่บ้าน

4) การดำเนินการส่งเสริมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คำนี้ถึงอัตลักษณ์ และภูมิสังคมของแต่ละชุมชน เพื่อการใช้วิธีการในการส่งเสริมที่แตกต่างกัน ระหว่างในหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ ไป กับหมู่บ้านหรือชุมชน ในพื้นที่ห่างไกลและกันดาร ที่ใช้ในแนวทางการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) เป็นหมู่บ้านมีลักษณะเป็นพื้นที่สูงเป็นที่อยู่ของชาวเขา ชนกลุ่มน้อย พื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน พื้นที่ที่เส้นทางการคมนาคมยากลำบากห่างไกล เสี่ยงภัย มีโรคภัยไข้เจ็บชุกชุม มีความเป็นอยู่ยากลำบาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาจึงต้องพิจารณาและศึกษาสภาพชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมให้เข้าใจ เพื่อเลือกวิธีการเข้าถึง เพื่อการพัฒนาที่สัมฤทธิ์ผล

ขั้นที่ 2 การคัดเลือกหมู่บ้านหรือชุมชน เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

1) การประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6 ด้านแล้ว สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจะทำการประเมินหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อแยกระดับหมู่บ้านตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เกณฑ์ชี้วัดของกระทรวงมหาดไทย 5 ด้าน 23 ตัวชี้วัดเป็นเกณฑ์ในการประเมินและพิจารณาแยกประเภท จัดระดับหมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นให้เสนอหมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์จริงๆ เน้นในเชิงคุณภาพ ไม่เน้นปริมาณ

2) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดทำบัญชีหมู่บ้านเป้าหมาย โดยการนำผลการประเมินหมู่บ้าน มาจัดประเภทของแต่ละหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐาน คือหมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์ เป็นหมู่บ้าน ระดับ “พออยู่ พอกิน” และขั้นก้าวหน้า คือหมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์เป็นหมู่บ้านระดับ “อยู่ดี กินดี” และระดับ “มั่งมี ศรีสุข” ซึ่งทั้ง 3 ระดับระดับนี้สามารถพัฒนาไปได้ เฉพาะระดับของตนเอง ไม่จำเป็นต้องพัฒนาเป็นลำดับหรือขั้นตอนต่อกันไป

3) การตรวจสอบผลการประเมินหมู่บ้านและชุมชน และจัดเรียงลำดับ เพื่อกำหนดหมู่บ้านเป้าหมาย โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนำเสนอผลการประเมินให้ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (ศจพ.จ.) พิจารณาตรวจสอบและจัดลำดับหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละระดับของจังหวัด พร้อมทั้งกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบของจังหวัด

ขั้นที่ 3 การพัฒนาขยายผลวิถีชีวิตประชาชนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายในแต่ละระดับ ของจังหวัดแล้วเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จึงต้องมีกิจกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถของประชาชน และศักยภาพของชุมชน คือ

1) การเพิ่มศักยภาพ ของแกนนำชุมชน ให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนได้ด้วยชุมชนเอง โดยให้ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต เป็นผู้รับผิดชอบฝึกอบรมสร้างแกนนำการพัฒนาหมู่บ้านซึ่งเป็นตัวแทนจากหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 160 หมู่บ้าน รวม 600 คน

2) การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามเป้าหมายในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในปีงบประมาณ 2552 จำนวน 160 หมู่บ้าน แยกเป็นหมู่บ้านระดับ “พออยู่พอกิน” จำนวน 50 หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ “อยู่ดี กินดี” จำนวน 60 หมู่บ้าน และหมู่บ้านระดับมั่งมีศรีสุข” จำนวน 50 หมู่บ้าน มุ่งหมายให้ประชาชนในหมู่บ้านน้อมนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นวิถีชีวิตของชุมชน จังหวัดจะจัดกิจกรรมเพื่อ

(1) สร้างการเรียนรู้ของประชาชนและเกิดการยอมรับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป
ใช้ในชีวิตประจำวัน

(2) กิจกรรมเพิ่มทักษะการประกอบกิจกรรมการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงใน
ครัวเรือน ทักษะการบริหารจัดการกิจกรรมกลุ่ม ทักษะการบริการจัดการเครือข่ายเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้ให้
เป็นไปตามพื้นฐานของหมู่บ้านและระดับหมู่บ้านเป้าหมาย พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้เพื่อค้นหา

(3) สรุปผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อนำองค์
ความรู้ ภูมิปัญญา ไปจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมในศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเพื่อขยายผลสู่
หมู่บ้าน ชุมชนอื่นๆ ต่อไป

ขั้นที่ 4 การยกย่องและเชิดชูเกียรติ

1) การประกาศหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้วยคณะกรรมการประเมินผลหลังการ
พัฒนาหมู่บ้าน ด้วยเกณฑ์การประเมินผล ตรวจสอบและประกาศความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

2) สนับสนุนให้เข้าสู่กระบวนการ การประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)
เพื่อรับรางวัลด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยการสนับสนุนให้บุคคล/ ชุมชน
เข้าสู่กระบวนการประกวดดังกล่าว

3) หมู่บ้านหรือชุมชนดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้หมู่บ้านหรือชุมชน
และประชาชนมีวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความสุข ด้วยการดำเนินกิจกรรมประจำวันอย่าง
พอเพียง ที่มีพฤติกรรมของชุมชนประกอบด้วย

(1) มีความพอประมาณ หมายถึงความพอเหมาะต่อความจำเป็นที่ไม่น้อยเกินไปและไม่
มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

(2) ยึดหลักความมีเหตุผล หมายถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น
จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะ
เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(3) มีหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและ
การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะ
เกิดขึ้นในอนาคต

(4) ด้วยเงื่อนไขความรู้ ที่ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่าง
รอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความ
ระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(5) พร้อมทั้งเงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้น ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต อาศัยกระบวนการจากความสัมพันธ์ของประชาชนในการพัฒนา ต่อยอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้เป็นหมู่บ้านหรือชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ และพร้อมที่จะเป็นแหล่งวิชาการให้การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาให้กับหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

2.4.1 แนวทางปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน/ชุมชน

1) เป็นชุมชนหมู่บ้านที่มีการพัฒนาแบบยั่งยืน คือ เป็นหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีแนวทางการพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยยึดหลักการตามแนวพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้แก่ การรวมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนอย่างเข้มแข็ง และเป็นแรงขับเคลื่อนพลังของชุมชนที่สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น

- (1) มีการรวมกลุ่มเพื่องานอาชีพปลอดภัย ลดการใช้สารเคมีทางเกษตร
- (2) มีการรวมกลุ่มออมทรัพย์/กลุ่มแม่บ้าน มีกิจกรรมร่วมกันต่อเนื่อง
- (3) มีการรวมกลุ่มผลิตอาหาร เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ (จักสาน จอบ เสียม ตะกร้า ฯลฯ)

- (4) มีการใช้ทรัพยากรชุมชน เช่น แพทย์พื้นบ้าน สมุนไพร
- (5) รายจ่ายสิ้นเปลืองลดลง ทำบัญชีครัวเรือน

2) มีระบบเศรษฐกิจชุมชนที่มาจากฐานความรู้/ภูมิปัญญาชาวบ้าน เกิดจากการเชื่อมโยง สัมพันธ์ เกื้อกูลกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนเกิดพลังและสามารถขับเคลื่อนไปได้ด้วยตัวของมันเอง เป็นวิถีชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ พึ่งพาธรรมชาติ และพึ่งพาอาศัยระหว่างกันได้ ทั้งนี้ โดยมีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชน

3) ใช้หลักการปกครองและการพัฒนาชุมชนโดยเน้นหลักคุณธรรม และการมีส่วนร่วมการปกครองชุมชนที่มี “ธรรมนูญชุมชน” โดยชาวบ้านในพื้นที่ได้ร่วมกันกำหนดและถือปฏิบัติให้เป็นในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ธรรมนูญชุมชนนั้นต้องมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับกันของทุกคน นอกจากนี้ ในการพัฒนาทุกด้านของชุมชนและหมู่บ้านได้ใช้กระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากทุกคนในชุมชน

4) ชุมชนมีวิถีการดำเนินชีวิตแบบพอประมาณ ชาวบ้านในชุมชนมีความขยันในการประกอบการงานและอาชีพ มีการดำเนินชีวิตที่มีความสุขเป็นเป้าหมายหลัก โดยชีวิตที่มีความสุขเป็นเป้าหมายได้จากการประกอบอาชีพตามวิถี และตามอัตภาพของชุมชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่

ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบรู้ รอบครอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจ และการกระทำ

2.5 สภาพข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

เดิมพื้นที่กิ่งอำเภอหนองหิน มีสภาพพื้นที่เป็นป่าไม้และหนองน้ำ ซึ่งมีความอุดม สมบูรณ์ อยู่ในเขตการปกครองของตำบลปวนพูน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ต่อมาจังหวัดเลย เห็นว่าพื้นที่ของตำบลปวนพูน มีความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม มีการขยายตัวของเมือง โดยเฉพาะบริเวณที่ตั้งของบ้านหนองหิน ซึ่งปัจจุบันเป็นเขตเทศบาลตำบลหนองหิน มีการเพิ่มของประชากร จึงเสนอกระทรวงมหาดไทยขอยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอหนองหิน ประกอบด้วย ตำบลหนองหิน ตำบลปวนพูน ตำบลลาดคำ และได้ประกาศจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอหนองหิน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 สาเหตุที่ตั้งชื่อ กิ่งอำเภอหนองหิน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภอหนองหิน บริเวณที่ดินสาธารณประโยชน์ (ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์เดิม) ชื่อ “ภูหินกอง” ที่ประชาชนไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ซึ่งตั้งอยู่ในเขตบ้านหนองหินในขณะนั้น (ปัจจุบันเป็นบ้านภูหินกอง) ประกอบกับเป็นทำเลที่ตั้งเหมาะสมเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้บริเวณทางหลวงหมายเลข 201 สายขอนแก่น-เมืองเลย จึงได้ชื่อว่า “กิ่งอำเภอหนองหิน” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ว่าการกิ่งอำเภอตามความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่

2.5.2 ลักษณะที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

กิ่งอำเภอหนองหิน ตั้งอยู่ห่างทิศใต้ของจังหวัดเลย มีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดเลย 46 กิโลเมตร จำนวนพื้นที่ของกิ่งอำเภอหนองหิน 404.63 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบสูงสลับภูเขา

2.5.3 ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอวังสะพุง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอภูกระดึง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอผาขาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอภูหลวง

2.5.4 ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของกิ่งอำเภอหนองหิน เป็นภูเขามีสลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ ภูเขาที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ภูคือ ภูกระแต ภูผาขาว ภูผายา ซึ่งภูเขาบางภูเขาเป็นภูเขาหินแกรนิตที่สวยงาม โดยได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เรียกว่า สวนหินผา

งาม จากแนวเขาต่าง ๆ ทำให้เกิดต้นน้ำลำธารเล็กๆ มีลำน้ำที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ลำน้ำปวน ลำน้ำพวย ลำน้ำห้วยคือ ห้วยสงกา ห้วยใส มีน้ำตกที่สวยงามเช่น น้ำตกเพียงดิน และน้ำตกสวนหอม

2.5.5 ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศของกิ่งอำเภอหนองหิน เป็นแบบมรสุม แบ่งออกเป็น 3 ฤดูคือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม อากาศร้อนจัดเดือนมีนาคม ถึง เมษายน อุณหภูมิเฉลี่ย 32-38 องศาเซลเซียส ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึงเดือน กันยายน ฝนจะทิ้งช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ฝนชุกช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยประมาณ 151.7 มิลลิเมตร ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึงเดือน มกราคม อากาศหนาวจัดในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 6-12 องศาเซลเซียส

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มัลลิกา เขียวหวาน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า

1) กิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรมีส่วนร่วมมี 6 กิจกรรม ได้แก่ การฝึกอบรม การดูงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมสัมมนา การทำแปลงสาธิต และการเผยแพร่ความรู้ โดยระดับการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับการมีส่วนร่วมรับรู้ รองลงไป ได้แก่ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมทำ ส่วนการมีส่วนร่วมคิดและร่วมประเมินผลนั้นมีน้อยถึงไม่มีเลย

2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เวลาว่าง ตำแหน่งทางสังคม ศักยภาพส่วนบุคคล ความต้องการบริการจากรัฐ เจตคติ กิจกรรมการเกษตร และทรัพยากรที่มีอยู่ การเปิดรับข่าวสาร ส่วนรายได้และการศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎี แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงาน ผู้นำชุมชน และเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

3) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม ต้องส่งเสริมปัจจัยที่เกี่ยวข้องและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมปฏิบัติจริง สอดคล้องกับความต้องการและเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อมของเกษตรกร เน้นเนื้อหาการพึ่งตนเองและการจัดการทรัพยากรการเกษตร³⁴

³⁴มัลลิกา เขียวหวาน, “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2546, 201 หน้า.

อดิฉันท์ พรหมพันธุ์ใจ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชน เพื่อการจัดการทุนประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” พบว่า แนวทางการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางหนึ่งคือ การพัฒนาสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ซึ่งเน้นการเติบโตพร้อมกันทุกด้านอย่างสอดคล้องและสมดุล ทั้งเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สุขภาพกายและใจของคน ฯลฯ แนวทางดังกล่าว เป็นการจัดการทุนประเทศที่มีในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งวัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ และทุนทางสังคมด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นเสมือนกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตและความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง³⁵

จริยา สุพรรณ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหลุมมะขาม ตำบลไม้แก่น อำเภอลำดวน จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านหลุมมะขามเกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรที่อพยพมาจาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจากอำเภอนิคม จังหวัดชลบุรี โดยระยะแรกได้รับจ้างเป็นแรงงานตัดไม้จากนั้นได้จับจองพื้นที่ดังกล่าวทำการเกษตร ซึ่งการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในช่วงนั้นเป็นเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม คือผลิตเพื่อการบริโภค ภายในครัวเรือนและมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชน ต่อมามีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตตามกระแสทุนนิยมที่เข้ามาในชุมชนรวมทั้งได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเพาะปลูกเป็นพืชเชิงเดี่ยว ส่งผลให้เกษตรกรเกิดปัญหาภาวะหนี้สินในระดับสูง มีการจัดการทรัพยากรที่ไม่พึ่งพาซึ่งกันและกัน เกษตรกรส่วนหนึ่งจึงได้เปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตและรูปแบบการผลิตเป็นไปตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยจุดเริ่มต้นได้แบบอย่างจากการศึกษาดูงานจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพตามแนวคิดดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างในชุมชนบ้านหลุมมะขามที่ได้ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น³⁶

³⁵อดิฉันท์ พรหมพันธุ์ใจ, “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชน เพื่อการจัดการทุนประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”, วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2550, 298 หน้า.

³⁶จริยา สุพรรณ, “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหลุมมะขาม ตำบลไม้แก่น อำเภอลำดวน จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, 157 หน้า.

นัฐพล เดชสุภา ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. ประจันตคาม อ.ประจันตคาม จ.ปราจีนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินชีวิตของประชาชนในเขต อบต.ประจันตคาม มีพื้นฐานการดำเนินชีวิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทำบ้าง ไม่ทำบ้างที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนส่วนใหญ่ยังนิยมบริโภคเครื่องคิมแอลกอฮอล์เมื่อว่างจากการทำงาน ซึ่งเมื่อทำการจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอในเรื่อง การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การรู้จักสามัคคี และการมีความเข้าใจเห็นอกเห็นใจกัน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาศัยแหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ซึ่งมีการส่งเสริมให้ครัวเรือนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำและด้วยสถานการณ์บ้านเมืองที่อยู่ในสภาพสับสนวุ่นวายทำให้ประชาชนในชนบทเห็นความสำคัญของความสามัคคีและการเข้าใจเห็นอกเห็นใจกันมากตามรูปแบบวัฒนธรรมชนบทที่ดี

สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้านเช่นกันที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดในพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ดังนั้นด้วยความรักและศรัทธาในพระองค์ท่านอีกทั้งจากปัญหาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการดำเนินชีวิตอย่างมีแบบแผน

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศ การศึกษา รายได้ต่อเดือน และช่องทางการรับข่าวสารพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ และอาชีพ³⁷

ประภาพร สุปัญญา ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วม โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัว พบว่า แกนนำหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้รับการอบรมมา ได้มีการนำมาปฏิบัติ พร้อมกับชักจูงคนในครอบครัวที่ไม่ได้รับการอบรมมา

³⁷นัฐพล เดชสุภา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ประจันตคาม อ. ประจันตคาม จ. ปราจีนบุรี”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2542, 110 หน้า.

ปฏิบัติร่วมกัน และชี้ให้เห็นถึงผลดีว่า เมื่อปฏิบัติแล้วจะเป็นอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้ว พบว่าสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เดือดร้อน ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามฐานะและอัตภาพ ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง คำนึงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางความวุ่นวายของสังคมที่เกิดจากการแข่งขันที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และถ้ายึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็จะทำให้ชีวิตพบกับความสุขได้ แต่มีเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากแกนนำหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอายุมากมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และเข้าอบรมในฐานะที่เป็นเกษตรกร จึงทำให้ยังไม่เข้าใจเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน ประกอบกับไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นที่มาของหนี้สินที่ยังมีอยู่ ในขณะเดียวกัน มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีการจัดอบรม โครงการต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ในชุมชน นอกจากนี้ยังรู้จักนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมาพัฒนา เพื่อประกอบเป็นอาชีพ ภายในหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และมีการจดทะเบียนที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินกิจการ และผลผลิตมาจากกระบวนการของคนในชุมชน และสิ่งสำคัญแกนนำหมู่บ้านยังให้เกิดริ คย่อง ให้ความสำคัญกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรม เพื่อยึดเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต³⁸

ไชยรัตน์ ปราณีและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “โครงการวิจัยเอกสาร ชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน” ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของผลการกำหนดแนวทางในการนำแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่เป้าหมาย พบว่า แนวทางในการนำแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่เป้าหมาย มี 2 แนวทาง คือ

1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม และสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมของชุมชน

³⁸ ประภาพร สุปัญญา, “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วม โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, 109 หน้า.

2) การปฏิบัติการเพื่อความพอเพียงในระดับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งมีแนวปฏิบัติ คือ การสร้างอาชีพหลักให้มั่นคงสร้างเสริมอาชีพรองหรืออาชีพเสริม และเพิ่มเติมสวัสดิการ จึงจะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป³⁹

ทวิศักดิ์ ชัยปัดดา และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บ้านชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง : สู่อการปฏิบัติ” ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีแนวทางการพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนโดยยึดหลักการตามแนวพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้แก่ การรวมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนอย่างเข้มแข็ง และเป็นแรงขับเคลื่อนพลังของชุมชนที่สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น มีการรวมกลุ่มเพื่องานอาชีพ ลดการใช้สารเคมีทางเกษตร มีระบบเศรษฐกิจชุมชนที่มาจากฐานความรู้/ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนเกิดพลังและสามารถขับเคลื่อนไปได้ด้วยตัวของมันเอง เป็นวิถีชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ พึ่งพาธรรมชาติ และพึ่งพาอาศัยระหว่างกันได้ ทั้งนี้ โดยมีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนการนำหลักปรัชญาพอเพียงสู่การปฏิบัติของหมู่บ้าน⁴⁰

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ผู้วิจัยจึงได้สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.7.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

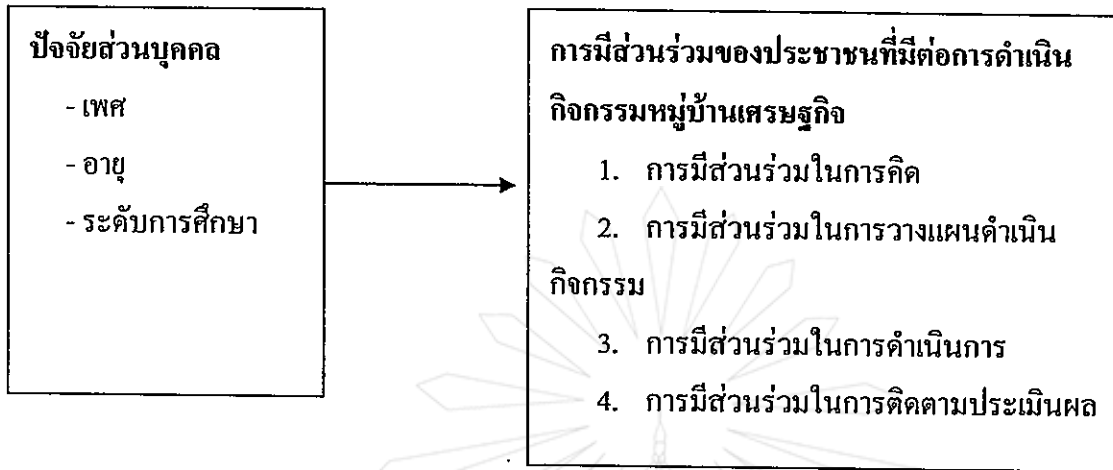
2.7.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

³⁹ไชยรัตน์ ปราณีและคณะ, “โครงการวิจัยเอกสาร ชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์), 2551, 219 หน้า.

⁴⁰<http://area.obec.go.th>. วันที่ 20 พฤษภาคม 2552.

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย” นี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 3 ตำบล จำนวนทั้งสิ้น 18,117 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 391 คน โดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามานะ (Taro Yamane)¹

¹รศ.ดร. สุวิมล ติรภานันท์, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพฯ:พมพหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 172-174.

$$\text{กำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อน} = n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดค่าดังนี้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{18,117}{1 + 18,117 (0.05)^2} \\ &= 391.359 \end{aligned}$$

3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) จากรายชื่อประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 18,117 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน โดยใช้สัดส่วนประชากรในตำบลเป้าหมาย

สำหรับรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบลในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

ลำดับ	รายชื่อตำบลในอำเภอหนองหิน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1.	ตำบลหนองหิน	7,331	158
2.	ตำบลดาดค่า	3,064	66
3.	ตำบลปวนพุ	7,722	167
	รวม	18,117	391

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร ที่ทำการอำเภอหนองหิน ข้อมูล วันที่ 31 พฤษภาคม 2552

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบ่งออก 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำนวน 48 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับร่วมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (Positive) ที่สร้างขึ้นจำนวน 48 ข้อ โดยกำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ 0.51 ขึ้น ไปปัดเป็นเลขจำนวนเต็ม เกณฑ์ที่ใช้เป็นดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด²

²รศ.ดร. สมชัย วงษ์น่ายะ และรศ.ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์, เอกสารประกอบการสอน วิชาการวิจัย, (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, 2551), หน้า 229.

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

3.4.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิด

3.4.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจวิจารณ์ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อ 3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ วิเชียร ชามุตรบุญเทริก

วุฒิการศึกษ (B.A.) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญาและภาษาบาลี (ร.บ.) ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์ (M.A.) ปรัชญาและศาสนา

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2) ดร.บุญธรรม ทองยา

วุฒิการศึกษ กศ.บ. การศึกษบัณฑิต (วิชาเคมี) วท.ม. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (อินทรีย์เคมี)

ตำแหน่ง หัวหน้าศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

3) นายสุรพล พรหมกุล

วุฒิการศึกษ พธ.บ. (สังคมศึกษา) ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4) นายอำพล สมปลิว

วุฒิการศึกษ วท.บ. (ภูมิศาสตร์) รบ. (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอเมืองเลย

5) นางสาวทิพพรรณ ไชยปลั่ง

วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรบัณฑิต (ศิลปศึกษา) ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)

ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอหนองหิน

จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)³ มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

สูตร	IOC	=	$\frac{\sum R}{N}$
เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+1	แน่ใจว่า	สอดคล้อง
	0	ไม่แน่ใจว่า	สอดคล้อง
	-1	แน่ใจว่า	ไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 48 ข้อ ใช้ได้จำนวน 48 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80-1.00

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	k	=	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_i^2	=	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

³ธีระศักดิ์ อุ่ นารมณเณศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 65.

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองใช้กับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.8687 ซึ่งแสดงผลเอาไว้ อย่างละเอียดในภาคผนวก

3.4.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วเสนอบริการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาจัดพิมพ์และนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

3.5.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ถึงกรมการพัฒนาชุมชน อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

3.5.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ถึงผู้นำชุมชนของอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

3.5.3 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 391 ฉบับ ได้กลับมา จำนวน 391 ฉบับ คิดเป็น 100 %

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจง ค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.3 การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กับข้อมูลทั่วไปด้านเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านอายุ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage)⁴

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

$$P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$X = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมัชฌิมเลขคณิต⁵

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$$\bar{x} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum x = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

⁴นิภา เมธธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

⁵สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

3) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)⁶

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)⁷

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที - เทสต์ (t-test Independent) โดยที่ $df = n_1 + n_2 - 2$

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test)⁸

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

⁶ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

⁷ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด), (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543), หน้า 183.

⁸ นิภา เมธราชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแก้ว, หน้า 110.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 2 ประการคือ

- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตัวแปรต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 18,117 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบนำไปหาสัดส่วนประชากรในตำบลเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามจากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่ากำลังสองเฉลี่ย (Mean Squares)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t-Distribution
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F-Distribution
P	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกระดับสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าสถิติที t (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ในการวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	157	40.15
หญิง	234	59.85
รวม	391	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 59.85 และเพศชาย จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.15

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

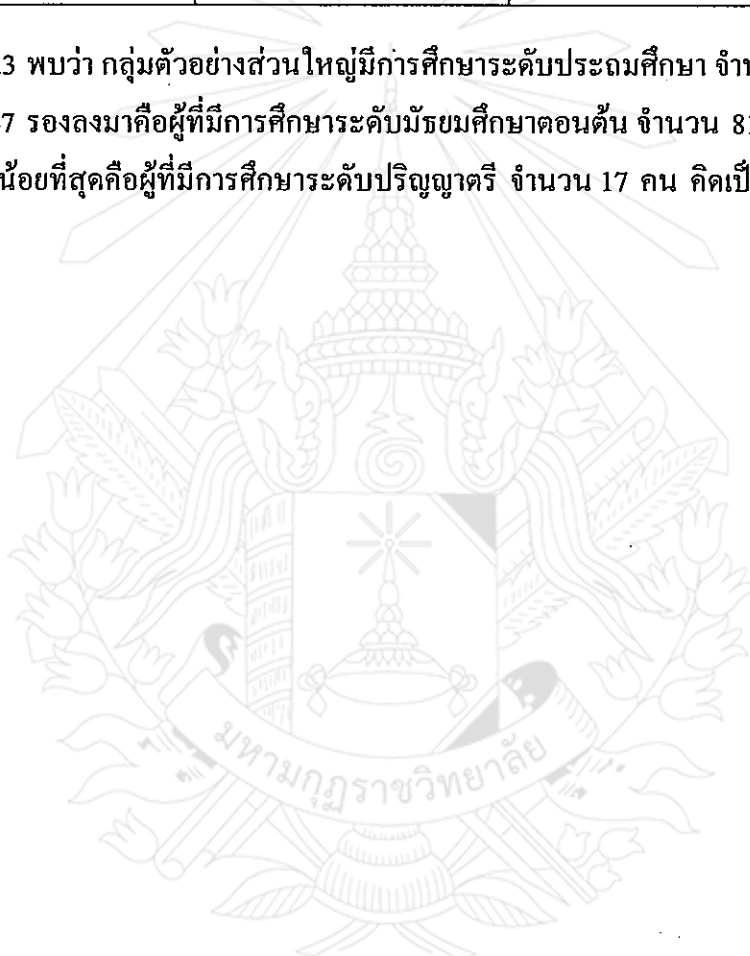
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 25 ปี	36	9.21
26 – 35 ปี	65	16.62
36 – 45 ปี	102	26.09
46 ปีขึ้นไป	188	48.08
รวม	391	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 48.08 รองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 และผู้ที่มีอายุ 18 – 25 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.21

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	256	65.47
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	20.72
มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	9.46
ปริญญาตรี	17	4.35
รวม	391	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 65.47 รองลงมาคือผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.72 และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ด้านที่	การมีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การมีส่วนร่วมในการคิด	3.76	0.43	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม	3.62	0.59	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.82	0.60	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	3.71	0.51	มาก
	รวม	3.73	0.37	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีรายละเอียด คือ มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการคิดอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเสนอถึงปัญหาของการปลูกพืชผัก สวนครัวไว้กินเองในครัวเรือนให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนทราบ	4.29	0.84	มาก
2.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการเล่นพนันและอบายมุขทุกชนิด เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข	3.10	1.20	ปานกลาง
3.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ วิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพ เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข	4.11	0.91	มาก
4.	ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ถึงความต้องการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	4.48	0.74	มาก
5.	ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาของการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	4.70	1.23	มากที่สุด
6.	ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน	3.82	0.92	มาก
7.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	4.03	1.18	มาก
8.	ท่านได้เคยชี้แจงถึงปัญหาของการนำความรู้ ที่ได้รับจากการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน	2.75	1.07	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน	3.58	1.08	มาก
10.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาความร่วมมือในการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่วมมือกัน เป็นหมู่บ้านนำอยู่	3.57	1.10	มาก
11.	ท่านได้เคยเสนอถึงปัญหา และวิธีการส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหาให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.39	0.92	มาก
12.	ท่านได้เคยเสนอถึงปัญหา และวิธีการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนมีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	4.20	1.10	มาก
รวม		3.76	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มากที่สุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาของการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม รองลงมา คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ถึงความต้องการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน และน้อยที่สุด คือ ท่านได้เคยชี้แจงถึงปัญหาของการนำความรู้ ที่ได้รับจากการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวางแผนหรือส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนหันมาปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน	3.67	1.06	มาก
14.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมแผนหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	3.71	1.19	มาก
15.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการองค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพเพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข	2.62	1.07	ปานกลาง
16.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	3.63	1.14	มาก
17.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัวเพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	3.99	1.00	มาก
18.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน นำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาปรับปรุงพัฒนากิจกรรม	3.84	1.06	มาก
19.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม และวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	3.82	1.03	มาก
20.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม การอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน	3.65	1.00	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจร่วมกับประชาชนในชุมชนถึงการนำวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน	3.50	1.06	ปานกลาง
22.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่วมมือกัน เป็นหมู่บ้านน่าอยู่	3.54	1.05	มาก
23.	ท่านได้เคยร่วมจัดทำแผนหรือกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหาให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.79	0.98	มาก
24.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนในชุมชน	3.65	1.04	มาก
	รวม	3.62	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มากที่สุดคือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม รongลงมา คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านนำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาปรับปรุงพัฒนากิจกรรม แลน้อยที่สุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพเพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
25.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน	3.71	1.02	มาก
26.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกการพนันและอบายมุขทุกชนิด	3.98	0.92	มาก
27.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประสานงานและดำเนินงานกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ อันเป็นการปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ	3.96	0.97	มาก
28.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	3.88	0.89	มาก
29.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัวเพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	3.44	0.96	ปานกลาง
30.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาดำเนินการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์	3.67	1.00	มาก
31.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	3.77	1.03	มาก
32.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	3.77	0.98	มาก
33.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพเสริม	3.94	0.96	มาก
34.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	3.69	0.98	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
35.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.03	0.96	มาก
36.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ของประชาชนในชุมชน	4.04	0.77	มาก
	รวม	3.82	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มากที่สุดคือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ของประชาชนในชุมชน รองลงมา คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และน้อยที่สุดคือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลดการใช้เงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
37.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการลดรายจ่ายจากการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน	3.55	0.97	มาก
38.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประเมินและรับทราบผลของการลด ละ เลิกการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	3.91	1.00	มาก
39.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมติดตามผลของดำเนินการ การแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ กับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ	3.45	1.15	ปานกลาง
40.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในประเมินผลการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้เพื่อการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	3.73	1.11	มาก
41.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม การใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	3.88	1.02	มาก
42.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์	3.92	1.09	มาก
43.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม และรับทราบผลของการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	3.68	1.13	มาก
44.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	3.60	1.18	มาก
45.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการรับทราบถึงผลของการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพเสริม	3.73	1.13	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
46.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในติดตามและประเมินผลงานการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่	3.75	1.12	มาก
47.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม รวมถึงการเผยแพร่งานด้านการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.65	1.09	มาก
48.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ของประชาชนในชุมชน	3.74	1.11	มาก
รวม		3.71	0.51	มาก

ตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ รองลงมาคือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประเมินและรับทราบผลของการลด ละ เลิกการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน และน้อยที่สุด ท่านได้เคยมีส่วนร่วมติดตามผลของดำเนินการ การแก้ไขปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ กับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปรผล
ชาย	157	3.71	0.94	มาก
หญิง	234	3.74	0.37	มาก
รวม	391	3.73	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	157	3.73	0.37	-0.95	0.34
หญิง	234	3.83	0.33		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	157	3.74	0.49	มาก
หญิง	234	3.77	0.38	มาก
รวม	391	3.76	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	157	3.74	0.49	-0.70	0.50
หญิง	234	3.77	0.38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	157	3.59	0.60	มาก
หญิง	234	3.64	0.58	มาก
รวม	391	3.62	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมจำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	157	3.59	0.60	-0.82	0.41
หญิง	234	3.64	0.58		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	157	3.74	0.66	มาก
หญิง	234	3.87	0.56	มาก
รวม	391	3.81	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	157	3.74	0.66	-2.00	0.06
หญิง	234	3.87	0.56		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	157	3.75	0.53	มาก
หญิง	234	3.69	0.49	มาก
รวม	391	3.72	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	157	3.75	0.53	1.14	0.26
หญิง	234	3.69	0.49		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปรผล
18 – 25 ปี	36	3.67	0.56	มาก
26 – 35 ปี	65	3.71	0.40	มาก
36 – 45 ปี	102	3.73	0.38	มาก
46 ปีขึ้นไป	188	3.74	0.35	มาก
รวม	391	3.73	0.37	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ มีอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมาคืออายุ 36 – 45 ปี และน้อยที่สุดคืออายุ 18 – 25 ปี

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	0.18	3	0.06	0.44	0.72
ภายในกลุ่ม	52.14	387	0.14		
รวม	52.32	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 25 ปี	36	3.70	0.47	มาก
26 – 35 ปี	65	3.73	0.38	มาก
36 – 45 ปี	102	3.72	0.42	มาก
46 ปีขึ้นไป	188	3.80	0.44	มาก
รวม	391	3.76	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุด คือ มีอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมา มีอายุ 26 – 35 ปี และน้อยที่สุด มีอายุ 18 – 25 ปี

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรม หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	0.72	3	0.24	1.32	0.27
ภายในกลุ่ม	70.45	387	0.18		
รวม	71.17	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 25 ปี	36	3.60	0.55	มาก
26 – 35 ปี	65	3.55	0.67	มาก
36 – 45 ปี	102	3.63	0.59	มาก
46 ปีขึ้นไป	188	3.64	0.57	มาก
รวม	391	3.62	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ มีอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมา มีอายุ 36 – 45 ปี และน้อยที่สุด มีอายุ 26 – 35 ปี

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	0.40	3	0.13	0.38	0.77
ภายในกลุ่ม	134.83	387	0.35		
รวม	135.23	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 25 ปี	36	3.63	0.58	มาก
26 – 35 ปี	65	3.77	0.60	มาก
36 – 45 ปี	102	3.87	0.63	มาก
46 ปีขึ้นไป	188	3.84	0.59	มาก
รวม	391	3.82	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่ามากที่สุดคือ มีอายุ 36–45 ปี รองลงมา มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุด มีอายุ 18–25 ปี

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	1.91	3	0.64	1.76	0.15
ภายในกลุ่ม	139.96	387	0.36		
รวม	141.87	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 25 ปี	36	3.68	0.50	มาก
26 – 35 ปี	65	3.71	0.52	มาก
36 – 45 ปี	102	3.78	0.53	มาก
46 ปีขึ้นไป	188	3.76	0.55	มาก
รวม	391	3.71	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ มีอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมา มีอายุ 36 – 45 ปี และน้อยที่สุด มีอายุ 18 – 25 ปี

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	0.54	3	0.18	0.69	0.56
ภายในกลุ่ม	101.55	387	0.26		
รวม	102.09	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	256	3.72	0.35	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	3.70	0.37	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	3.85	0.41	มาก
ปริญญาตรี	17	3.69	0.49	มาก
รวม	391	3.74	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และน้อยที่สุด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	0.61	3	0.20	1.15	0.21
ภายในกลุ่ม	51.72	387	0.13		
รวม	52.33	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	256	3.77	0.38	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	3.73	0.46	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	3.84	0.58	มาก
ปริญญาตรี	17	3.76	0.56	มาก
รวม	391	3.76	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และน้อยที่สุด มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	0.33	3	0.11	0.60	0.62
ภายในกลุ่ม	70.84	387	0.18		
รวม	71.17	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	256	3.59	0.57	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	3.63	0.55	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	3.77	0.66	มาก
ปริญญาตรี	17	3.70	0.80	มาก
รวม	391	3.67	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และน้อยที่สุด มีระดับการศึกษาประถมศึกษา

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	1.29	3	0.43	1.24	0.29
ภายในกลุ่ม	133.94	387	0.35		
รวม	135.23	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	256	3.80	0.59	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	3.81	0.61	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	4.00	0.62	มาก
ปริญญาตรี	17	3.77	0.72	มาก
รวม	391	3.85	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่ามากที่สุด คือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และน้อยที่สุด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	1.41	3	0.47	1.30	0.27
ภายในกลุ่ม	140.45	387	0.36		
รวม	141.86	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	256	3.74	0.53	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	3.65	0.52	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	3.77	0.44	มาก
ปริญญาตรี	17	3.53	0.23	มาก
รวม	391	3.67	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
ระหว่างกลุ่ม	1.26	3	0.42	1.61	0.19
ภายในกลุ่ม	100.84	387	0.26		
รวม	102.09	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.38 พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตัวแปรต้น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีจำนวนทั้งสิ้น 18,117 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบนำไปหาสัดส่วนประชากรในตำบล เป้าหมาย ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 391 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา จำนวน 3 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำนวน 48 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำนวน 391 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบ t-test สำหรับจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบ F-test

หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีหาความแตกต่างรายคู่ของเชฟเฟ่ (Scheffé)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอนองหิน จังหวัดเลย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 59.85 มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 48.08 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 65.47

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอนองหิน จังหวัดเลย พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอนองหิน จังหวัดเลย มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีรายละเอียดคือ มากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด อยู่ในระดับมาก
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับมาก
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนองหิน จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนองหิน จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนองหิน จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถจำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย เห็นความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพราะประชาชนเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้สามารถนำปัญหาที่ตนเผชิญมาวิเคราะห์และวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติ ซึ่งก่อให้เกิดการแก้ไขและการพัฒนาตามความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้อง โคมล ขอบชื่นชม ที่กล่าวว่า การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนต้องให้ความสำคัญกับบทบาทของชุมชนให้มากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการที่ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการติดตามประเมินผล และรับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนาทุกขั้นตอน โดยมีการทำงานในลักษณะที่เป็นองค์กรร่วมและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย เห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้นั้น มีประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชน ครอบครัวสามารถลดการพึ่งพายานนอก ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ชุมชนเกิดความรักใคร่สามัคคี เอื้ออาทรต่อกัน ถกมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ส่งผลให้ชุมชนเป็นชุมชนน่าอยู่ ประชาชนในชุมชนอยู่กันอย่างสงบสุข ถ้อยทีถ้อยอาศัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร สุปัญญา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การ

นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า แกนนำหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้รับการอบรมมา ได้มีการนำมาปฏิบัติ พร้อมกับชักจูงคนในครอบครัวที่ไม่ได้รับการอบรมมาปฏิบัติร่วมกัน และชี้ให้เห็นถึงผลดีว่า เมื่อปฏิบัติแล้วจะเป็นอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้ว พบว่า สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เดือดร้อน ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามฐานะและอัตภาพ ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางความวุ่นวายของสังคมที่เกิดจากการแข่งขันที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และถ้ายึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็จะทำให้ชีวิตพบกับความสุขได้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนในอำเภอหนองหิน ไม่มีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากมีงานประจำต้องทำ อีกทั้งเห็นว่าการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงนั้นไม่จำเป็นต้องมีการวางแผนงานล่วงหน้า การเข้าร่วมกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา เขียวหวาน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เวลาว่าง ตำแหน่งทางสังคม ศักยภาพส่วนบุคคล ความต้องการบริการจากรัฐ เจตคติ กิจกรรมการเกษตร และทรัพยากรที่มีอยู่ การเปิดรับข่าวสาร ส่วนรายได้และการศึกษา

และแบ่งเป็นรายด้านในการอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในอำเภอหนองหิน เห็นว่าการที่จะพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน ไปสู่การกินดี อยู่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน นั้น ขั้นตอนแรกคือต้องทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนก่อน การระดมความคิดจึงเป็นสิ่งที่ประชาชนในชุมชนทุกคนให้ความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชุมชนเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชาวบ้านไม่สามารถเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้วยตนเอง กิจกรรมต่างๆ ที่จะตามมา ก็ไร้ประโยชน์และในอีกแง่หนึ่ง ประชาชนเป็นผู้อยู่กับปัญหาย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาที่ดีที่สุด

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาของการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการวิเคราะห์ปัญหาของการใช้จ่ายเงินของครอบครัวนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งทำให้

ประชาชนสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กล่าวว่า ความพอเพียงจะต้องประกอบไปด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบครอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เคยชี้แจงถึงปัญหาของการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ไม่สนใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กล่าวว่า เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้รอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทนมีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถช่วยให้ประชาชนในชุมชนสามารถนำปัญหาและความต้องการของชุมชนมาวิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบมีขั้นตอน ซึ่งเป็นแนวทางให้ประชาชนในอำเภอหนองหินนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ หากประชาชนไม่ได้เข้าร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ประชาชนก็ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เองโดยไม่มีผู้ช่วย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของครอบครัว ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการจ่ายเงิน ส่งผลให้มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินมากขึ้น ซึ่ง

ไม่สอดคล้องกับ กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กล่าวว่า แนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน อีกทั้งขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการอบรมให้ความรู้ ส่งผลให้ไม่สนใจที่จะเข้าร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชุมชนเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชาวบ้านไม่สามารถเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้วยตนเอง กิจกรรมต่างๆ ที่จะตามมา ก็ไร้ประโยชน์และในอีกแง่หนึ่ง ประชาชนเป็นผู้อยู่กับปัญหาย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาดีที่สุด

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนในอำเภอหนองหิน เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เมื่อปฏิบัติแล้ว สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เดือดร้อน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือนทำให้สามารถแก้ไขปัญหารายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร สุปัญญา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วม โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดขอนแก่น” พบว่า แกนนำหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้รับการอบรมมา ได้มีการนำมาปฏิบัติ พร้อมกับชักจูงคนในครอบครัวที่ไม่ได้รับการอบรมมาปฏิบัติร่วมกัน และชี้ให้เห็นถึงผลดีว่า เมื่อปฏิบัติแล้วจะเป็นอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้ว พบว่า สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เดือดร้อน ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามฐานะและอัตภาพ ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางความวุ่นวายของสังคมที่เกิดจากการแข่งขัน ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนเห็นว่าถ้าชุมชนมีความรักความเอื้ออาทร รักใคร่สามัคคี กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ชุมชนก็จะอยู่ดีมีความสุข ปราศจากความวุ่นวาย ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ

วะสี ที่อธิบายว่า ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง คือ การที่ชุมชนสามารถรวมตัวกัน มีความสามัคคีต่อกัน เพื่อการสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง รวมตัวกันเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งจะสามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้ชีวิตมีความสุขมีคุณภาพที่ดี

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เพราะสมาชิกใน ครอบครัวยังมีการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ยึดติดกับวัตถุภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประภาพร สุปัญญา** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำ หมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดขอนแก่น” พบว่า แกนนำหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้รับการอบรมมา ได้มีการนำมาปฏิบัติ พร้อมกับ ชักจูงคนในครอบครัวที่ไม่ได้รับการอบรมมาปฏิบัติร่วมกัน และชี้ให้เห็นถึงผลดีว่า เมื่อปฏิบัติแล้ว จะเป็นอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้ว พบว่า สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เดือดร้อน ไม่หลงใหลไป ตามกระแสวัตถุนิยม ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถพึ่งพาตนเอง ได้ ตามฐานะและอัตภาพ ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางความ วุ่นวายของสังคมที่เกิดจากการแข่งขันที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และถ้ายึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็จะทำให้ชีวิตพบกับความสุขได้

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ประชาชนในอำเภอหนองหิน เห็นว่าการติดตามประเมินผลนั้นทำให้ประชาชนทราบว่าการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้วนั้นมีข้อดี ข้อเสีย ปัญหา และข้อจำกัดอย่างไร ทำให้สามารถ นำข้อดี ข้อเสีย ปัญหา และข้อจำกัดที่ได้มา ปรับปรุง แก้ไข ให้การดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงนั้นประสบความสำเร็จ ครอบครัว และชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่ง สอดคล้องกับ **เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง** ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงาน เป็น ขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นหากประชาชนมีส่วนร่วม ก็คือ จะทราบข้อดีข้อเสียของ การดำเนินงานของตนเองได้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเห็น ว่ากลุ่มออมทรัพย์นั้นเป็นของชุมชน เพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้น ประชาชนจึงให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรม ต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อให้กลุ่มออมทรัพย์มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ **ทวีศักดิ์ ชัยปัดดา และคณะ** ได้ศึกษาเรื่อง “บ้านภูชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง : สู่การ ปฏิบัติ” พบว่า หมู่บ้านภูเป็นหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีแนวทางการพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่าง

ยั่งยืนโดยยึดหลักการตามแนวพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้แก่ การรวมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนอย่างเข้มแข็ง และเป็นแรงขับเคลื่อนพลังของชุมชนที่สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น มีการรวมกลุ่มเพื่องานอาชีพ ลดการใช้สารเคมีทางเกษตร มีระบบเศรษฐกิจชุมชนที่มาจากฐานความรู้/ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์ เกื้อกูลกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนเกิดพลังและสามารถขับเคลื่อนไปได้ด้วยตัวของมันเอง เป็นวิถีชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ พึ่งพาธรรมชาติ และพึ่งพาอาศัยระหว่างกันได้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมติดตามผลของดำเนินการ การแก้ไข ปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ กับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลของดำเนินการ การแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ กับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ มีประโยชน์อย่างมากกับชุมชน เพราะทำให้สามารถนำปัญหาหรือข้อจำกัดที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงาน มาปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพปัญหามากที่สุด ทำให้ประชาชนในชุมชนสามารถมีรายได้เพิ่ม จากผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งตัวเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยรัตน์ ปราณีและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการวิจัยเอกสาร ชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน” พบว่า ในส่วนของผลการกำหนดแนวทางในการนำแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่เป้าหมาย พบว่า แนวทางในการนำแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่เป้าหมาย มี 2 แนวทาง คือ 1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม และสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมของชุมชน 2) การปฏิบัติการเพื่อความพอเพียงในระดับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งมีแนวปฏิบัติ คือ การสร้างอาชีพหลักให้มั่นคงสร้างเสริมอาชีพรองหรืออาชีพเสริม และเพิ่มเติมสวัสดิการ จึงจะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ และระดับศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน

มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะ ประชาชนในอำเภอหนองหินไม่ว่าจะชายหรือหญิงเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการเริ่มคิดค้นปัญหา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ครอบครัวและชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข พอเพียงตามอัตภาพของตน ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี ได้กล่าวว่า มนุษย์เรามีความพอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ 1) พอเพียงสำหรับทุกคนทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน 2) จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรต่อผู้อื่นได้ คนที่ไม่พอ จะรักคนอื่นไม่เป็นและทำลายมาก 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง ได้แก่ การรู้จักที่จะอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการยังชีพ และทำมาหากินในชีวิตประจำวัน เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น 4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง คือ การที่ชุมชนสามารถรวมตัวกัน มีความสามัคคีต่อกัน เพื่อการสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง รวมตัวกันเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้ชีวิตมีความสุขมีคุณภาพที่ดี 5) ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง คือ การที่กลุ่มชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและรากฐานวัฒนธรรมของตน ซึ่งการดำเนินชีวิตภายใต้รูปแบบของการมีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับคนนั้น จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ที่ร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคน เนื่องจากสิ่งเหล่านั้นล้วนแต่เอื้อประโยชน์ต่อครองชีวิตของคนทั้งสิ้น 7) ความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่ขুবวบ เดียวจน เดียวรวย ซึ่งเมื่อทุกอย่างเกิดความพอเพียงก็จะเกิดความสมดุล คือ ความปกติ และยั่งยืน ซึ่งอาจเรียกชื่ออื่น ๆ ได้ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล หรือเศรษฐกิจบูรณาการ เป็นต้น

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเข้ามาส่งเสริมของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ และการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ไม่ได้จำกัดอายุกัน ประชาชนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกวัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติพันธ์ พรหมพันธุ์ใจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชน เพื่อการจัดการทุนประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ผลการศึกษา

พบว่า แนวทางการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางหนึ่งคือ การพัฒนาสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ซึ่งเน้นการเติบโตพร้อมกันทุกด้านอย่างสอดคล้องและสมดุล ทั้งเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สุขภาพกายและใจของคน ฯลฯ แนวทางดังกล่าว เป็นการจัดการทุนประเทศที่มีในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งวัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ และทุนทางสังคม ด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นเสมือนกลไกสำคัญในการกำหนด ทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตและความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะประชาชนทุกคนไม่ว่าจะการศึกษาระดับใดย่อมต้องการเห็นสมาชิกในครอบครัวและสมาชิกในชุมชน มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยรัตน์ ปรานีและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการวิจัยเอกสาร ชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน” ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการนำแนวพระราชดำริ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่เป้าหมายมี 2 แนวทาง คือ 1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม และสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมของชุมชน 2) การปฏิบัติการเพื่อความพอเพียงในระดับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งมีแนวปฏิบัติคือ การสร้างอาชีพหลักให้มั่นคงสร้างเสริมอาชีพรองหรืออาชีพเสริม และเพิ่มเติมสวัสดิการ จึงจะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระดับด้วยกัน คือ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ถึงระดับมากที่สุด โดยการจัดประชาสัมพันธ์ หรือร่วมจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนเกิดความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมด้านการคิดที่มากขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาของการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรเข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของการออมอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ท่านได้เคยชี้แจงถึงปัญหาของการนำความรู้ ที่ได้รับการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา และควรจัดเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของตนเองต่อไป

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรจัดให้เจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้และส่งเสริมการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่ถูกต้อง เพื่อประชาชนจะได้นำความรู้เกี่ยวกับการวางแผนดำเนินกิจกรรมไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ดี ฉะนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรให้เจ้าหน้าที่เข้าไปส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของครอบครัวให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเกิดการตระหนักและใช้จ่ายเงินที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพเพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรม ประชาสัมพันธ์ เพื่อเพิ่มความเข้าใจแก่ประชาชน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ถึงระดับมากที่สุด โดยการจัดอบรมและประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มความเข้าใจถึงประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก ฉะนั้นเพื่อการมีส่วนร่วมให้ถึงระดับมากที่สุด ควรให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมความรักความสามัคคีของประชาชนในชุมชน

ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ฉะนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ พร้อมทั้งอธิบายถึงประโยชน์และความสำคัญของการออมเงิน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเกิดความตระหนักและใช้จ่ายเงินที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยแปรผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการติดตามประเมินผลของการดำเนินการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วมที่มากขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการประเมินผลการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ท่านได้เคยมีส่วนร่วมติดตามผลของดำเนินการ การแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ กับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรจัดให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ประชาชนเกิดแนวคิดใหม่ในการนำมาประยุกต์ใช้กับชุมชนของตนเอง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
- 3) ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างตำบล และอำเภอที่ต่างกัน
- 4) ควรศึกษาทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. คู่มือปฏิบัติการ เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, 2549.
- กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548.
- เกื้อ วงษ์บุญสิน. ประชากรกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สักดิ์โสภากการพิมพ์, 2523.
- ณรงค์ โชควัฒนา. เศรษฐกิจชุมชนทางเลือกเพื่อทางรอดของสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2542.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2527.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเณส. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.
- นิภา เมธราชิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธีแนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2527.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- ประเวศ วะสี. สักดิ์แห่งความเป็นคน สักยภาพแห่งความสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2540.
- พระธรรมปิฎก. พระพุทธศาสนาพัฒนาคนแลสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2540.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด).

กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร, 2543.

พัชรี สีโรรส. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2546.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ภาคปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. รูปแบบรูปแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ฝึกและอบรม
การวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531.

รักกิจ ศรีสิทธิ์. การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันดำรงราชูปถัมภ์, 2541.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น,
2540.

วิทยา อธิปอนันต์. เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง. กรุงเทพมหานคร :
กรมส่งเสริมการเกษตร, 2542.

สังศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.

สมจิตร อุดม. ประสิทธิภาพการบริหารระบบเศรษฐกิจพอเพียง. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ,
2549.

สุวิมล ติรกานันท์, รศ., ดร.. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

อภิชัย พันธเสน. สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย, 2549.

2. บทความในวารสาร

สุเมธ ดันติเวชกุล. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 9 กันยายน
2543 : 11

3) บทความจากเว็บไซต์

สถาบันนวัตกรรมวชิรจันทร์. “การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)”. วันที่ 20 พฤษภาคม 2552.

<http://area.obec.go.th/mukdahan1/web/board_view.php?b_id=424&bcat_id=5>.

4. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กรรณิกา ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

โกมล ขอบชื่นชม. “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาสาธารณสุขในระดับท้องถิ่น”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

จริยา สุพรรณ. “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหลุมมะขาม ตำบลไม้แก่น อำเภอบางบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

จารึก วัฒนสิทธิ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศึกษากรณี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

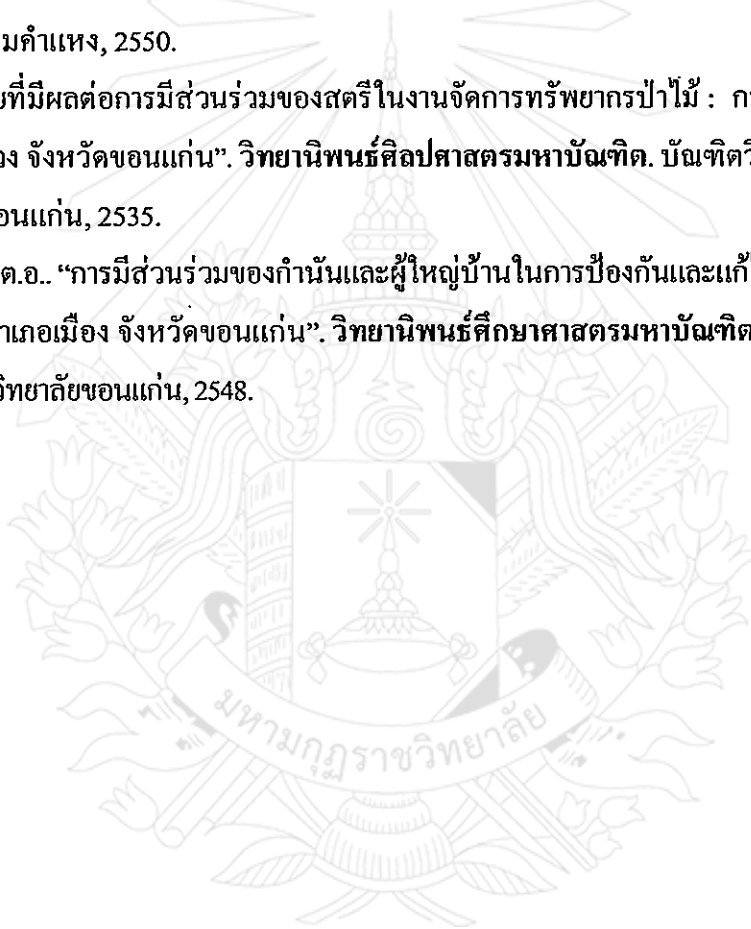
จุง คิบประโคน. “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มสตรีสหกรณ์เกษตรคลองหลวง (คลองสอง) ตำบลคลองสอง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

ชูสวัสดิ์ จันทร์โรจน์กิจ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง”. วิทยานิพนธ์พัฒนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.

ไชยรัตน์ ปรานีและคณะ. “โครงการวิจัยเอกสาร ชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2551.

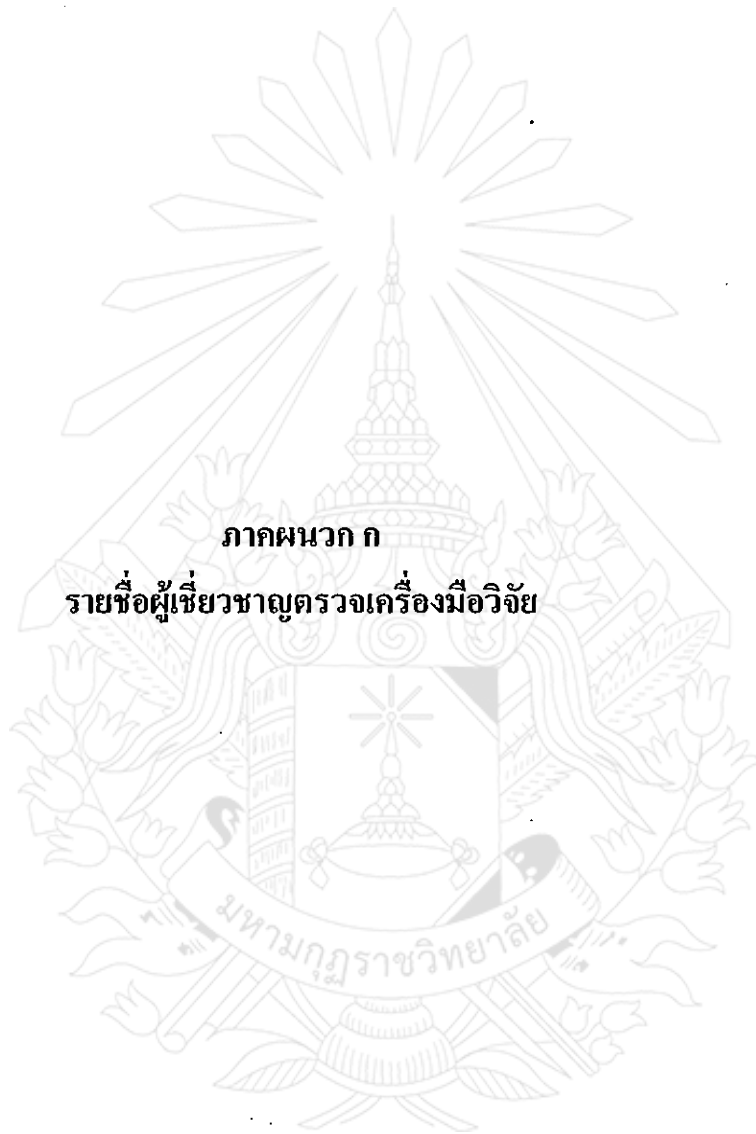
- นัฐพล เดชสุภา. “การมีส่วนร่วมของประชาชนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. ประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- นันทน์ภัส สืบสัมพันธ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กรณีศึกษากลุ่มน้ำแม่ตาช้าง จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.
- นิสากร วินิจนัยภาค. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตร”. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.
- ประภาพร สุปัญญา. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วม โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- เผด็จ ขำเพ็ญ. “การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- พิชัยยุทธ สิงห์สหาย. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีกิ่งอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- มัลลิกา เชี่ยวหวาน. “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- รวิกานต์ แสนไชย. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน: กรณีศึกษารักษาการขยะชุมชนวัดกลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- สมจิตร เสาะสมบูรณ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะ อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์นโยบายสาธารณะมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- สมชัย วงษ์นำยะ, รศ.ดร. และทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์, รศ.ดร.. เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย. ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, 2551.

- สิริวรรณ เตชวดี. “การมีส่วนร่วมในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในชุมชนเมือง เขตเทศบาลนครขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะ กรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่นระดับจังหวัด ของจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์สังคม สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2527.
- อดิษฐ์ พรหมพันธ์ใจ. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชน เพื่อการจัดการทุน ประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- อนงค์ พัฒนจักร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษา หมู่บ้านห้วยม่วง จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2535.
- อักรบุตร อักรสุขบุตร, ร.ต.อ.. “การมีส่วนร่วมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ วิเชียร ชามุตรบุญทรง

การศึกษา	(B.A.) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญาและภาษาบาลี (ร.บ.) ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์ (M.A.) ปรัชญาและศาสนา
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2. ศาสตราจารย์บุญธรรม ทองยา

การศึกษา	กศ.บ. การศึกษามัธยมศึกษา (วิชาเคมี) วท.ม. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (อินทรีย์เคมี)
ตำแหน่งปัจจุบัน	หัวหน้าศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

3. นายสุรพล พรหมกุล

การศึกษา	พธ.บ. (สังคมศึกษา) ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

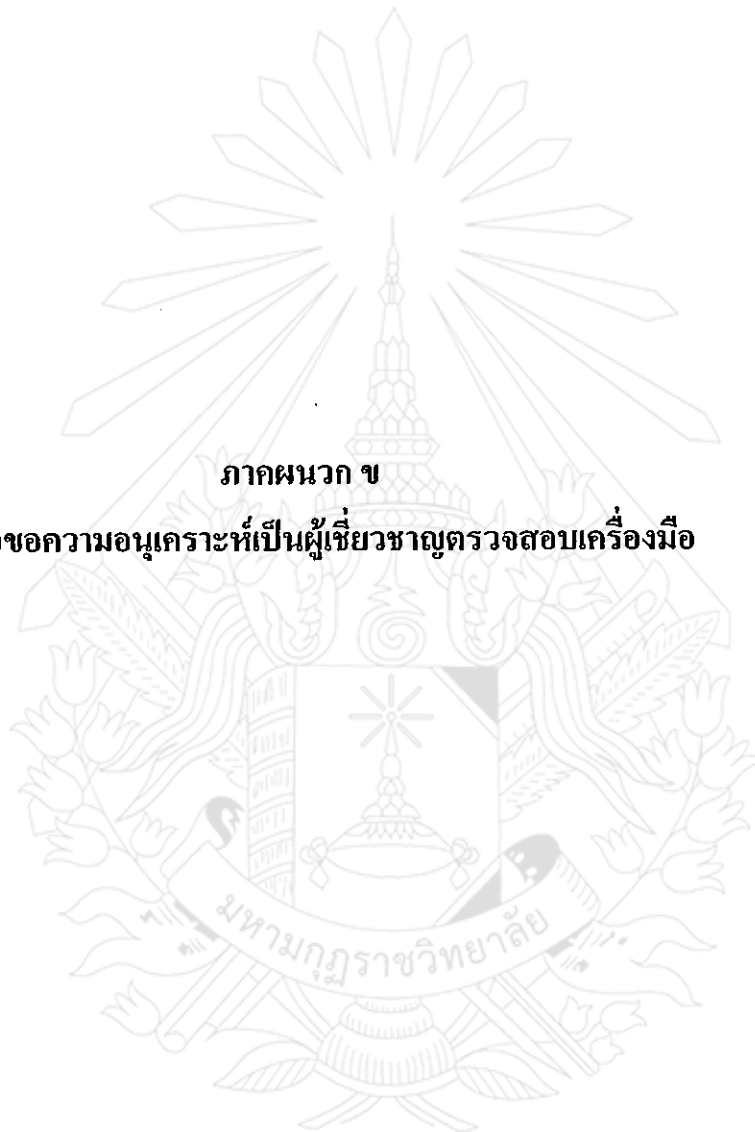
4. นายอำพล ลมปลิว

การศึกษา	วท.บ. (ภูมิศาสตร์) รบ. (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	พัฒนาการอำเภอเมืองเลย

5. นางสาวทิพพรรณ ไชยอุปถัมภ์

การศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศิลปศึกษา) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)
ตำแหน่งปัจจุบัน	พัฒนาการอำเภอหนองหิน

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 6016(2.2)/ว024

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

10 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร รศ.วิเชียร ชาบุครบุญจริก

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	1	ชุด

ด้วยนายภูเพ็ชร คำวีระ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชารัฐศาสตร์ปกครอง รุ่นที่ 3/2549 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยมี ดร.สุรพงษ์ พันชะโก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ ผศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6016(2.2) /ว2024

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

10 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร ดร.บุญธรรม ทองยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	1	ชุด

ด้วยนายภูเพ็ชร คำวีระ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชารัฐศาสตร์ปกครอง รุ่นที่ 3/2549 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยมี ดร.สุรพงษ์ พันชะโก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และผศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๐๖๑๖

ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๒๑

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑ ชุด

๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์ ๑ ชุด

เจริญพร นายสุรพล พรหมกุล

ด้วยนายภูเพ็ชร คำวีระ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชารัฐศาสตร์ปกครอง รุ่นที่ 3/2549 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยมี ดร.สุรพงษ์ พันชะโก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และผศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุเมธ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6016(2.2) /ว2024

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

10 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นายอำพล ลมปลิว

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	1	ชุด

ด้วยนายภูเพ็ชร คำวีระ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชารัฐศาสตร์ปกครอง รุ่นที่ 3/2549 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยมี ดร.สุรพงษ์ พันชะโก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และผศ.ดร.ภาสกร คอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6016(2.2) /ว2024

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

10 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นางสาวทิพพรณ ไชยบุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	1	ชุด

ด้วยนายภูเพ็ชร คำวิระ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชารัฐศาสตร์ปกครอง รุ่นที่ 3/2549 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย โดยมี ดร.สุรพงษ์ พันชะโก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและผศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุเมธฯ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6016(2.2) /ว25

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042) 814616 โทรสาร (042) 830686

20 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามการวิจัย 1 ชุด

ด้วยนายภูเพ็ชร คำวีระ นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 3/2549 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากท่านเพื่อใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

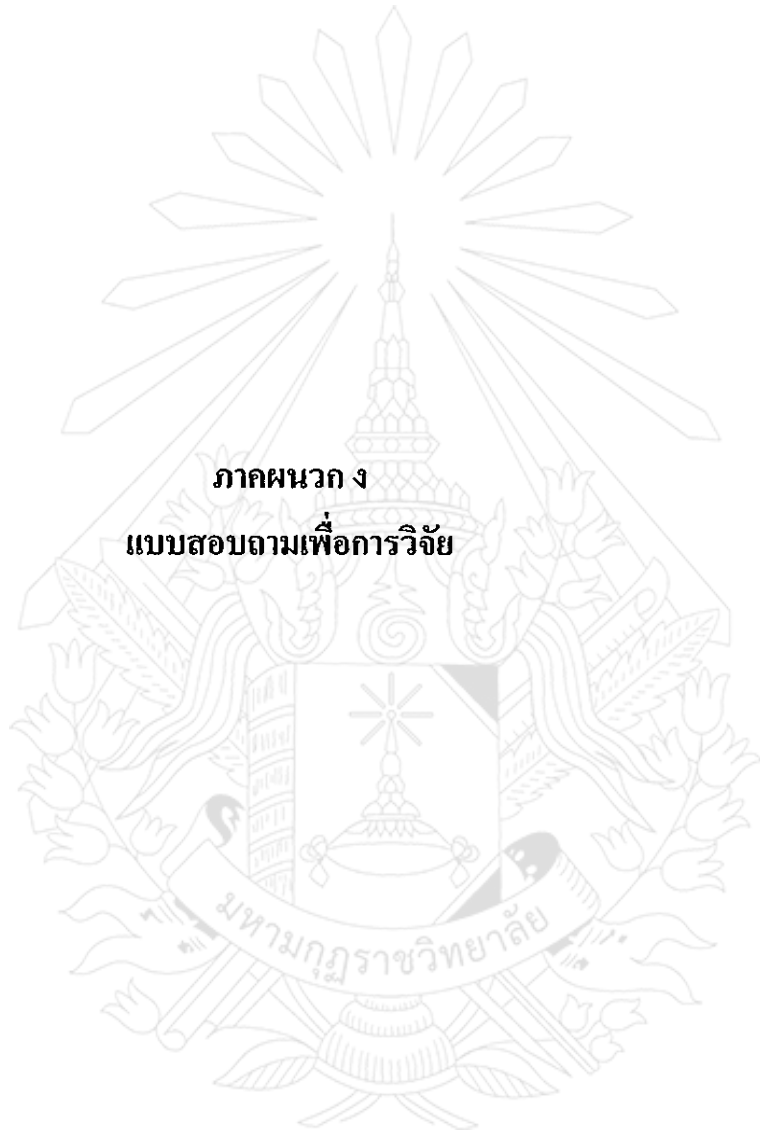
ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณี

อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ทศพรวิบูลย์ รัฐศาสตรการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ตามข้อมูลที่เป็นจริง

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับมาก
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับร่วมน้อย
1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ขอให้ท่านตอบตามความคิดเห็นของท่าน และข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และสถานภาพของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายภูเพ็ชร คำวีระ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม**1. เพศ**

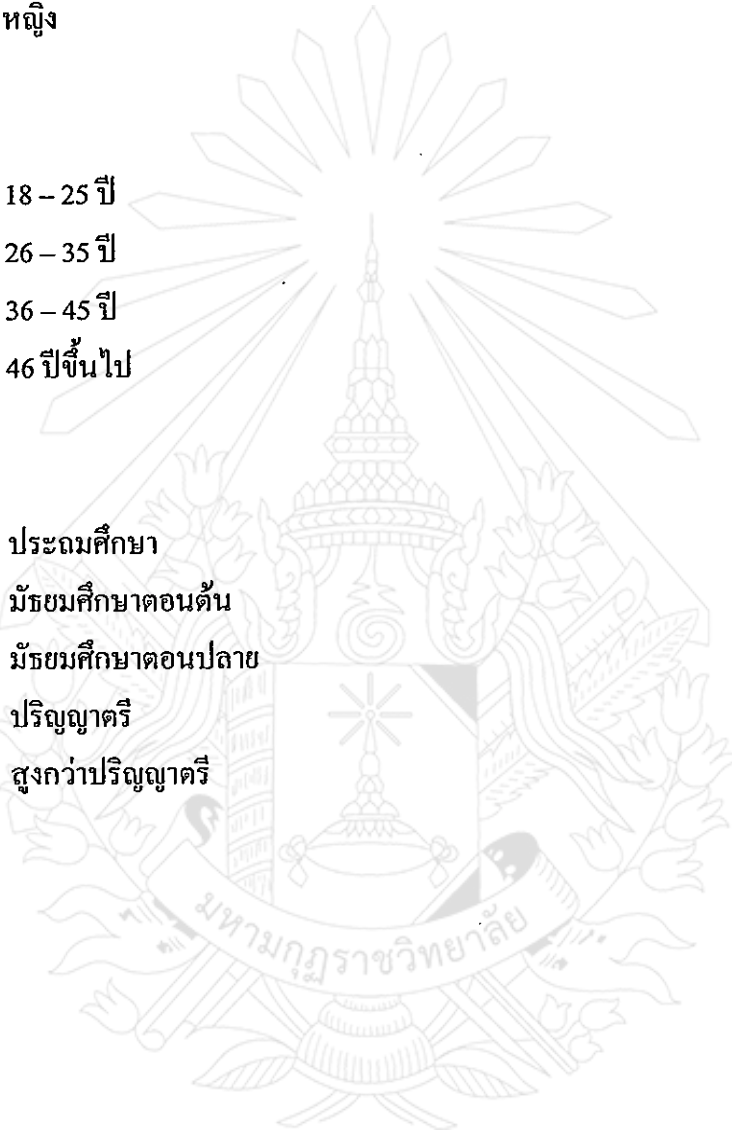
- () ชาย
- () หญิง

2. อายุ

- () 18 – 25 ปี
- () 26 – 35 ปี
- () 36 – 45 ปี
- () 46 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา
- () มัธยมศึกษาตอนต้น
- () มัธยมศึกษาตอนปลาย
- () ปริญญาตรี
- () สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
ท่านได้มีส่วนร่วมหรือปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การมีส่วนร่วมในการคิด						
1.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเสนอถึงปัญหาของการปลูกพืชผัก สวนครัวไว้กินเองในครัวเรือนให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนทราบ					
2.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการเล่นพนันและอบายมุขทุกชนิด เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข					
3.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ วิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพ เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข					
4.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ถึงความต้องการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน					
5.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาของการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม					
6.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน					
7.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน					
8.	ท่านได้เคยชี้แจงถึงปัญหาของการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
9.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน					
10.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาความร่วมมือในการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่					
11.	ท่านได้เคยเสนอถึงปัญหา และวิธีการส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
12.	ท่านได้เคยเสนอถึงปัญหา และวิธีการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน					
การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม						
13.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวางแผนหรือส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนหันมาปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน					
14.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมแผนหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน					
15.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไข ปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพเพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข					
16.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน					

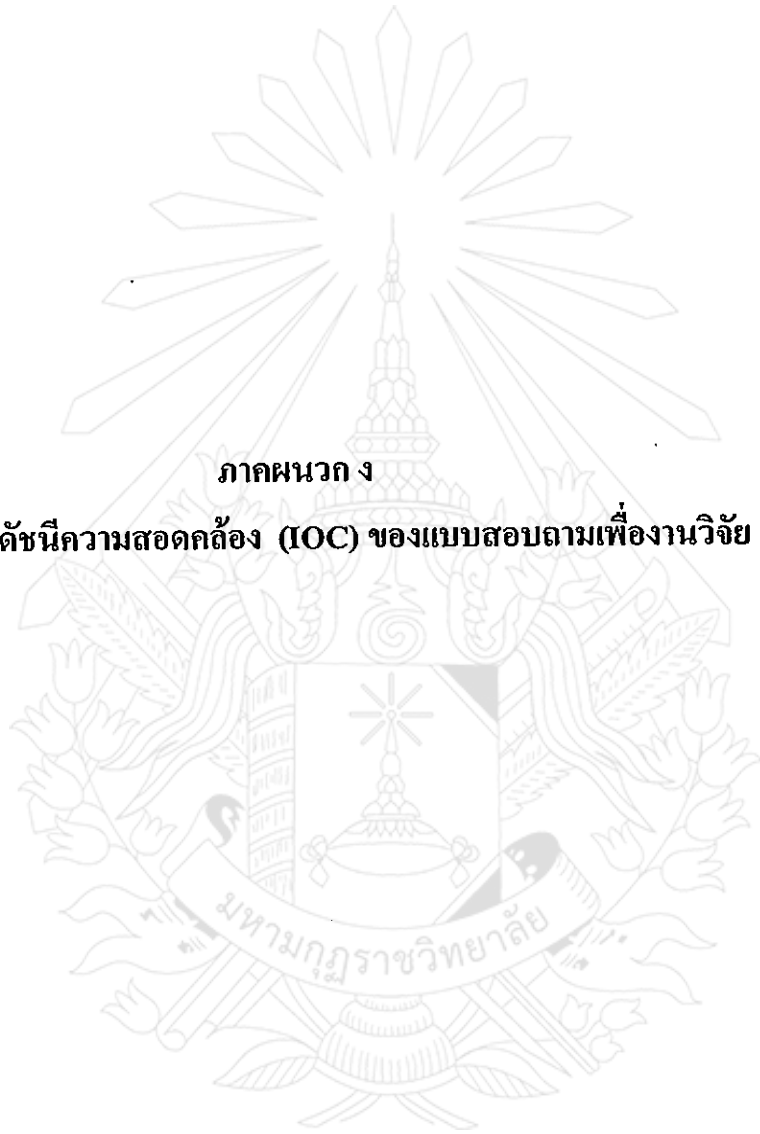
ลำดับ บพ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
17.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการลดการใช้จ่าย เงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม					
18.	ท่านได้เคยมีส่วนตัดสินใจร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน นำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาปรับปรุง พัฒนากิจกรรม					
19.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม และวางแผน เกี่ยวกับกิจกรรมการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นให้กับสมาชิกในครอบครัวและประชาชน ในชุมชน					
20.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม การ อบรม ประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ เพื่อ ส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิต ประจำวัน					
21.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจร่วมกับ ประชาชนในชุมชนถึงการนำวัดดูดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมา ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน					
22.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างใน หมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่					
23.	ท่านได้เคยร่วมจัดทำแผนหรือกิจกรรมส่งเสริมการดูแล ช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้ พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง					
24.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรักความเอื้ออาทร ต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของ ประชาชนในชุมชน					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ						
25.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน					
26.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกการพนันและอบายมุขทุกชนิด					
27.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประสานงานและดำเนินงานกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ อันเป็นการปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ					
28.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน					
29.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม					
30.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาดำเนินการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์					
31.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน					
32.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม					
33.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพเสริม					
34.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
35.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
36.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่ง อันเดียวกันของประชาชนในชุมชน					
การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล						
37.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการลดรายจ่ายจากการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน					
38.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประเมินและรับทราบผลของการลด ละ เลิกการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน					
39.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมติดตามผลของคำเนิการ การแก้ไข ปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ กับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ					
40.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในประเมินผลการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน					
41.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม การใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม					
42.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน พัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์					
43.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม และรับทราบผลของการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
44.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
45.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการรับทราบถึงผลของการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพเสริม					
46.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในติดตามและประเมินผลงานการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่					
47.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม ร่วมถึงการเผยแพร่งานด้านการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
48.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ของประชาชนในชุมชน					

ภาคผนวก
ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาเฉพาะกรณี : อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

.....

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเสนอถึง ปัญหาของการปลูกพืชผัก สวนครัวไว้ กินเองในครัวเรือนให้สมาชิกใน ครอบครัวและประชาชนในชุมชนทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ปัญหาและสาเหตุของการเล่นพนันและ อบายมุขทุกชนิด เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
3.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมกับหน่วยงาน ราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชน ต่าง ๆ วิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อจำกัด ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพ เพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ถึงความ ต้องการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและ ทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของ ครอบครัวและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาของ การใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงิน เหลือสำหรับการเก็บออม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
6.	ท่านได้เคยมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
8.	ท่านได้เคยชี้แจงถึงปัญหาของการนำความรู้ ที่ได้รับจากการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำวัสดุคืบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาความร่วมมือในการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่วมมือรื้อรรมเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11.	ท่านได้เคยเสนอถึงปัญหา และวิธีการส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
12.	ท่านได้เคยเสนอถึงปัญหา และวิธีการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม								
13.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวางแผนหรือส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชนหันมาปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
14.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมแผนหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพเพื่อร่วมหาวิธีแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้

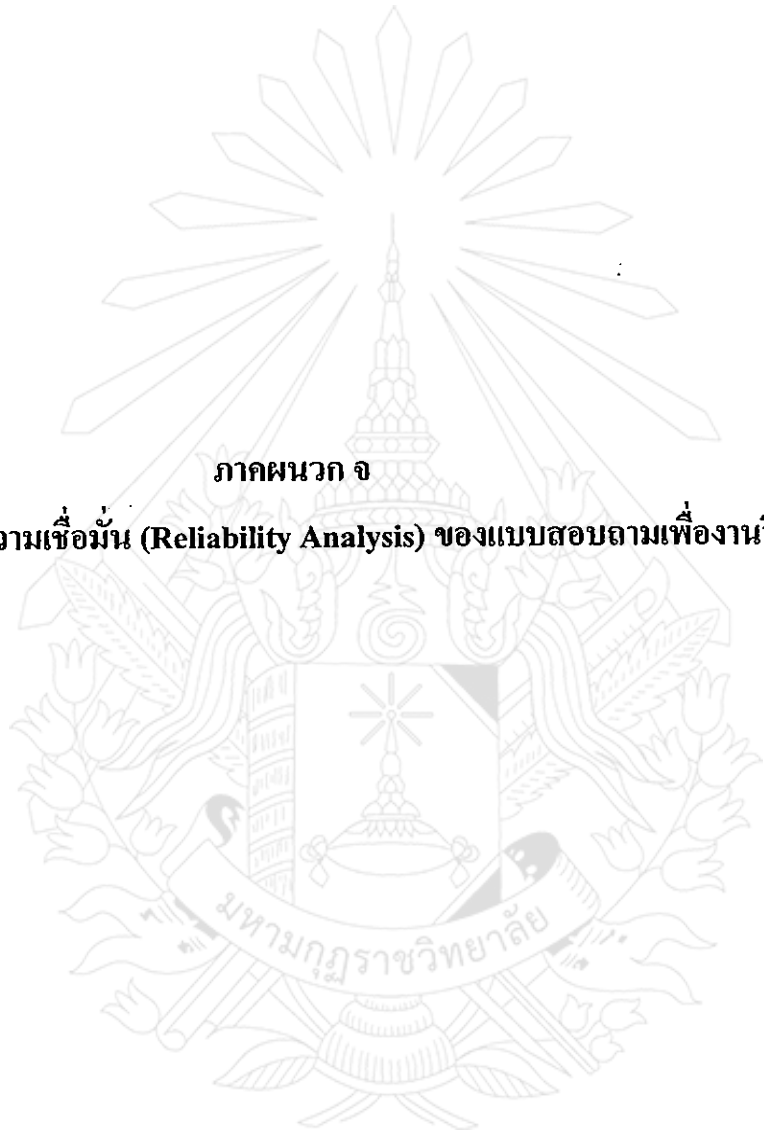
ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
18.	ท่านได้เคยมีส่วนตัดสินใจร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านนำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาปรับปรุงพัฒนากิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม และวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม การอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจร่วมกับประชาชนในชุมชนถึงการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23.	ท่านได้เคยร่วมจัดทำแผนหรือกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
24.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ								
25.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิก การพนันและอบายมุขทุกชนิด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประสานงานและดำเนินงานกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ อันเป็นการแก้ปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการลดการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำแผนการพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มาดำเนินการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
31.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพเสริม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้าน เพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่ง อันเดียวกัน ของประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล								
37.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการลดรายจ่ายจากการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
38.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมประเมินและรับทราบผลของการลด ละ เลิกการพนันและอบายมุขทุกชนิด ของสมาชิกในครอบครัวและประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมติดตามผลของดำเนินการ การแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพกับหน่วยงานราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในประเมินผลการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้เพื่อการเพิ่มรายได้ของครอบครัวและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม การใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อมีเงินเหลือสำหรับการเก็บออม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม และรับทราบผลของการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
44.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
45.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการรับทราบถึงผลของการนำวัตถุคิที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพเสริม	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
46.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในติดตามและประเมินผลงานการปลูกต้นไม้ บริเวณที่สาธารณะหรือที่ว่างในหมู่บ้านเพื่อความร่มรื่นร่มเย็น เป็นหมู่บ้านน่าอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการติดตาม ร่วมถึงการเผยแพร่งานด้านการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา ให้พ้นจากปัญหาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
48.	ท่านได้เคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ของประชาชนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง :
ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

.....

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 1	179.3333	365.2644	0.1903	0.8686
ข้อที่ 2	179.4667	354.3264	0.3487	0.8660
ข้อที่ 3	179.3000	351.9414	0.4922	0.8632
ข้อที่ 4	179.0000	350.9665	0.5212	0.8627
ข้อที่ 5	179.3667	345.2057	0.4979	0.8625
ข้อที่ 6	178.9333	359.4437	0.3236	0.8663
ข้อที่ 7	179.0333	344.5161	0.5784	0.8610
ข้อที่ 8	178.9667	364.4471	0.2158	0.8681
ข้อที่ 9	179.2667	343.9264	0.5775	0.8609
ข้อที่ 10	179.2667	347.9264	0.5577	0.8617
ข้อที่ 11	179.1333	344.1195	0.5785	0.8609
ข้อที่ 12	179.2667	347.9264	0.5577	0.8617
ข้อที่ 13	178.9000	360.4464	0.3070	0.8666
ข้อที่ 14	178.9000	352.5414	0.1903	0.8621
ข้อที่ 15	180.2000	361.4069	0.2681	0.8673
ข้อที่ 16	178.9667	356.1713	0.4265	0.8645
ข้อที่ 17	179.0667	365.7885	0.2171	0.8682
ข้อที่ 18	178.4667	367.9126	0.1845	0.8683

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale	Scale	Corrected	Alpha
	Mean	Variance	Item-	if Item
	if Item	if Item	Total	if Item
	Deleted	Deleted	Correlation	Deleted
ข้อที่ 19	178.8667	358.6053	0.3661	0.8656
ข้อที่ 20	179.0000	356.6207	0.4597	0.8642
ข้อที่ 21	179.1667	360.4885	0.3657	0.8657
ข้อที่ 22	178.8667	364.1195	0.2985	0.8668
ข้อที่ 23	178.8333	361.2471	0.3156	0.8664
ข้อที่ 24	178.7333	363.0989	0.3517	0.8661
ข้อที่ 25	178.7000	367.8034	0.1361	0.8694
ข้อที่ 26	178.7333	362.3713	0.2723	0.8672
ข้อที่ 27	178.9000	354.7138	0.4764	0.8637
ข้อที่ 28	178.8667	363.3609	0.2652	0.8672
ข้อที่ 29	178.8333	363.7299	0.1943	0.8688
ข้อที่ 30	179.0667	365.0989	0.2016	0.8683
ข้อที่ 31	178.9333	358.4092	0.4213	0.8649
ข้อที่ 32	178.6667	366.1609	0.2006	0.8682
ข้อที่ 33	178.6333	371.2057	0.0672	0.8700
ข้อที่ 34	179.1000	367.2655	0.1512	0.8691
ข้อที่ 35	179.0000	359.3793	0.4185	0.8650
ข้อที่ 36	179.7667	361.2885	0.3998	0.8655
ข้อที่ 37	179.0000	358.8276	0.3313	0.8662
ข้อที่ 38	179.0667	352.6161	0.4471	0.8639
ข้อที่ 39	178.3667	364.7920	0.3205	0.8666
ข้อที่ 40	178.4667	364.6023	0.2379	0.8676
ข้อที่ 41	179.0333	358.1023	0.3690	0.8655
ข้อที่ 42	178.8333	361.5230	0.3522	0.8660

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)**Item-total Statistics**

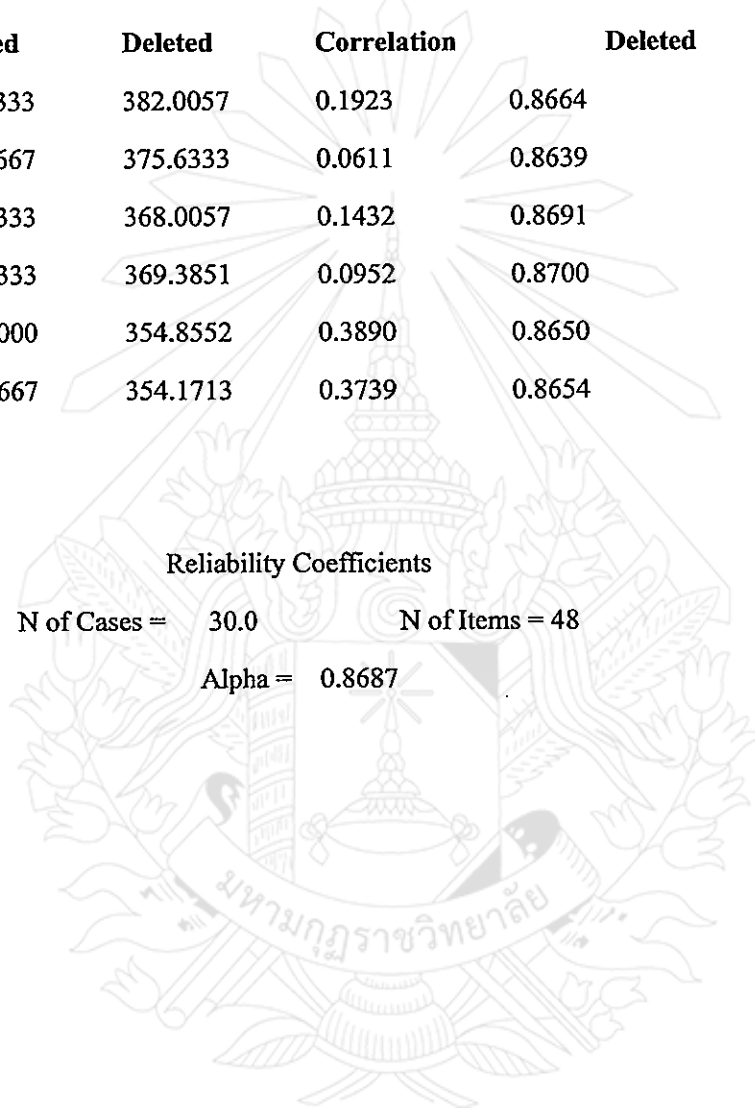
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 43	179.4333	382.0057	0.1923	0.8664
ข้อที่ 44	178.7667	375.6333	0.0611	0.8639
ข้อที่ 45	178.8333	368.0057	0.1432	0.8691
ข้อที่ 46	178.8333	369.3851	0.0952	0.8700
ข้อที่ 47	179.2000	354.8552	0.3890	0.8650
ข้อที่ 48	179.3667	354.1713	0.3739	0.8654

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 48

Alpha = 0.8687

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล : นายภูเพ็ชร คำวีระ
 วัน เดือน ปี เกิด : วันที่ 14 กรกฎาคม 2507
 สถานที่เกิด : จังหวัดเลย
 ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 52/9 ถนนมลิวรรณ ตำบลกุดค้อ อำเภอเมืองเลย
 จังหวัดเลย 42000

การศึกษา

พ.ศ. 2521 : ประถมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนบ้านนาคิ้ว อำเภอนาคู
 จังหวัดเลย
 พ.ศ. 2523 : มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเลยพิทยาคม อำเภอเมืองเลย
 จังหวัดเลย
 พ.ศ. 2528 : ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปว.ช.) วิทยาลัยเทคนิคเลย
 อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
 พ.ศ. 2528 : ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.)
 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น
 (ไทย-เยอรมัน) จังหวัดขอนแก่น
 พ.ศ. 2533 : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.) วิทยาลัยครุอุดรธานี
 จังหวัดอุดรธานี

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน

พ.ศ. 2529 : เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 1 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสังขม
 จังหวัดหนองคาย
 พ.ศ. 2531 : เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 2
 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย
 พ.ศ. 2534 : เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 3 สำนักงานพัฒนาชุมชน
 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
 พ.ศ. 2536 : เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 4
 สำนักงานพัฒนาชุมชนกิ่งอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย

- พ.ศ. 2540 : เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 5
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
- พ.ศ. 2547 : นักพัฒนาชุมชน 6 สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอหนองหิน
จังหวัดเลย
- พ.ศ. 2551 : นักวิชาการพัฒนาชุมชน ชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองหิน จังหวัดเลย
- พ.ศ. 2551 - ปัจจุบัน : นักวิชาการพัฒนาชุมชน ชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

